

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Diplomová práce

Bc. Dominika Musilová

O hudebním vývoji cimbálové muziky Hradišťan

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila pouze uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci dne

Bc. Dominika Musilová

.....

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce PaedDr. Leně Pulchertové, Ph.D. za odborné rady a připomínky. Děkuji Jiřímu Pavlicovi, Janu Vančurovi a Janu Maděřiči za poskytnuté rozhovory.

Dále děkuji Slováckému muzeu v Uherském Hradišti za poskytnutí materiálů a fotografií.

Obsah

Úvod	6
1 Kulturní život v Uherském Hradišti	7
2 Z historie využívání folkloru na Slovácku	9
3 Historický vývoj cimbálové muziky Hradišťan od jeho vzniku až po současnost....	13
3.1 Vznik Hradišťanu	13
3.2 Hradišťan pod vedením primáše Jaroslava Václava Staňka (1951–1975).....	16
3.3 Hradišťan pod vedením primáše Jiřího Pavlici (1975 – dodnes)	24
4 Významní členové cimbálové muziky Hradišťan	41
4.1 Jaroslav Václav Staněk	41
4.2 Jaroslav Čech	42
4.3 Jan Vančura	44
4.4 Jiří Pavlica – současný primáš a umělecký vedoucí souboru	46
5 Hudební vývoj jednotlivých období tělesa	51
5.1 První tvůrčí období Hradišťanu (1950–1978).....	51
5.2 Druhé tvůrčí období Hradišťanu (1978–dodnes)	53
5.2.1 Diskografie	55
Závěr	61
Souhrn.....	62
Summary.....	63
Seznam použité literatury a zdrojů.....	64
Seznam zkratek.....	72
Seznam příloh.....	73

Přílohy.....

Anotace

Úvod

Diplomová práce představuje cimbálovou muziku Hradišťan, která dnes patří k světoznámým hudebním tělesům s nezvykle širokým žánrovým záběrem a netradičním repertoárem. Předkládané téma je mi velmi blízké. Moje dětství a dospívání bylo intenzivně provázené lidovou hudbou a slováckými písničkami, s kterými mě můj tatínek (člen uznávaného pěveckého sboru) dělal radost již od kolébky. Od osmi let jsem již navštěvovala Základní uměleckou školu v Uherském Hradišti (akordeon a zpěv). Toto město je proslulé cimbálovými muzikami, folklorními soubory, a především Hradišťanem, který zde vznikl.

Za dobu své existence prošel výše zmíněný soubor mnoha změnami, vystřídal nespočet hudebníků, zpěváků i tanečníků, vyvíjel se po hudební stránce a často čelil tlaku totalitního režimu. Cílem předkládané práce je představit historický a zejména hudební vývoj výše uvedeného tělesa od jeho vzniku v roce 1950 až po současnost.

Při studiu tématu jsem použila převážně monografie Josefa Jančáře, Marty Pavlicové a dalších badatelů. Stěžejní část práce je tvořena rozhovory a vzpomínkami bývalých i současných členů souboru. Jiří Pavlica, Jan Vančura a Jan Maděrič doplnili a obohatili svými vzpomínkami a názory doposud publikované informace. Dále jsem čerpala z regionální literatury, místního tisku, kompaktních disků a internetových zdrojů.

Práce je členěna do pěti kapitol. První kapitola přibližuje kulturní život města Uherského Hradiště. Druhá kapitola se věnuje využívání folkloru na Slovácku a postupnému vzniku a formování slováckých krúžků. Třetí kapitola představuje stěžejní část práce. Zabývá se vznikem a historickým vývojem Hradišťanu. Čtvrtá kapitola se věnuje významným osobnostem Hradišťanu, které určovaly v průběhu let tvůrčí profil souboru. Závěrečná kapitola se snaží zachytit hudební vývoj zmiňovaného tělesa v odrazu osobité tvorby primášů Jaroslava Václava Staňka a následně Jiřího Pavlici. Dále kapitola přibližuje přelomová alba, která odkrývají nové hudební směřování souboru.

Součástí práce je přílohová část, která obsahuje obrazové dokumentace. Fotografie a notový materiál zachycují významné okamžiky i osobnosti souboru.

1 Kulturní život v Uherském Hradišti

Uherské Hradiště je významným městem jihovýchodní Moravy. Již odedávna se považuje za srdce Slovácka, které se pyšní bohatým kulturním i společenským životem.¹

V České republice nenacházíme mnoho měst, ve kterých současnou kulturu spoluurčuje lidová hudba, píseň a tanec. Uherské Hradiště zahrnuje velké množství folklorních souborů a cimbálových muzik.² Oblíbenost u publika získala např. cimbálová muzika a taneční soubor Kunovjan, Cimbálová muzika Jaroslava Čecha, folklorní soubor Cifra, cimbálová muzika Harafica a v neposlední řadě cimbálová muzika Hradišťan.³

Ve městě se nacházejí čtyři kulturní příspěvkové organizace. Slovácké divadlo, založené v roce 1945 přináší ve svých inscenacích zajímavou dramaturgii, originální režii i scénografii, a především kvalitní herecké výkony.⁴

Klub kultury založený v roce 1992 organizuje široké spektrum kulturních a společenských akcí. Pořádá významné slavnosti a festivaly, spolupracuje s místními soubory a kroužky.⁵

Slovácké muzeum zaujímá neméně důležitou roli kulturního života města. V rámci stálé expozice Slovácko se může návštěvník moderním a atraktivním způsobem seznámit s lidovou kulturou na Slovácku.⁶ Galerie Slováckého muzea je vhodným místem pro setkání s výtvarným uměním.⁷

K dalším nositelům kulturního života se řadí Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana, Základní umělecká škola, Slovácká základní umělecká škola, společnost Park Rochus, objekt bývalé jezuitské koleje a mnoho dalších subjektů.⁸

¹ DVOULETÝ, Michal. *Na paletě krojů: slovácké slavnosti vína a otevřených památek Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: Nadace Děti-kultura-sport, 2010, s. 40.

² STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 5.

³ DVOULETÝ, Michal. *Na paletě krojů: slovácké slavnosti vína a otevřených památek Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: Nadace Děti-kultura-sport, 2010, s. 40–41.

⁴ FRYŠTÁK, Květoslav. *Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: GRASPO CZ, 2014, s. 81.

⁵ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 338.

⁶ Národopisná expozice Slovácko. In: *Slovácké muzeum* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.slovackemuzeum.cz/narodopisna-expozice-slovacko>

⁷ FRYŠTÁK, Květoslav. *Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: GRASPO CZ, 2014, s. 81.

⁸ Tamtéž, s. 81–84.

Největší folkloristickou akcí se staly Slovácké slavnosti vína a otevřených památek, které prezentují bohatou lidovou kulturu Slovácka od roku 2003. Každoročně se město proměňuje v jedno velké podium desítek folklorních souborů, cimbálových muzik a dechových kapel. Společně s pestrými regionálními pokrmy, burčákem a ochutnávky vín vytvářejí nevšední zážitek pro desetitisíce návštěvníků.⁹

Celostátně a mezinárodně nejproslulejší akcí města je Letní filmová škola. Dlouholetá tradice festivalu nabízí deset dnů filmové projekce a přitahuje nejenom filmové tvůrce a kritiky, ale i tisíce diváků.¹⁰

K dalším kulturním akcím probíhajícím během roku patří např. Festival hudebních nástrojů lidových muzik, hody, dožínky, jarmark lidových uměleckých řemesel, žehnání Svatomartinského vína či přehlídka Slovácko v tradici.¹¹

⁹ FRYŠTÁK, Květoslav. *Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: GRASPO CZ, 2014, s. 84.

¹⁰ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 343.

¹¹ Tamtéž.

2 Z historie využívání folkloru na Slovácku

„Každé pokolení dědí duchovní i materiální hodnoty po předchozích generacích. Čím je společnost vyspělejší, tím větší jsou její potřeby i možnosti poznávat a aktualizovat kulturní odkaz předchůdců a prohlubovat tak své kulturní zázemí.“¹²

Po staletí je hudba součástí tradiční kultury. Nositelem lidové kultury byl převážně vesnický zemědělský lid a nižší vrstva městského obyvatelstva. Mezi znaky lidové hudby se řadí tradování po několik generací, ústní podání a také variační proces, kterým píseň prochází.¹³

Na jihovýchodní Moravě se setkáváme s předváděním folkloru, především s lidovou písní, tancem a zvyky v sedmdesátých letech 19. století.¹⁴ Učitelé, advokáti a kněží začali zakládat české spolky, díky kterým se tato oblast začala více národně uvědomovat. K důležitým podnětům počátků tohoto uvědomování patřila pouť na Velehradě v roce 1863, kdy se slavilo tisíc let od příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Moravu.¹⁵ Lidé zde byli poučeni nejenom o životě těchto věrozvěstů, ale i o velkomoravské minulosti.¹⁶

V roce 1862 vznikl v Uherském Hradišti český Čtenářský spolek, který pořádal besedy s recitacemi, zpěvy a tanci. Střediskem kulturního a společenského života se stala v roce 1867 nově vzniklá Měšťanská beseda, která se zajímala o klasické hudební a literární projevy.¹⁷ Dalšími centry dění se staly např. Reduta, hotel Slunce či hotel Koruna.¹⁸ Tělovýchovná organizace Sokol vznikla v roce 1871. Snažila se od svého počátku využívat lidové tance, písně a zvyky.¹⁹

¹² ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 319.

¹³ BAHENSKÝ, František. *Velké dějiny země Koruny české: Lidová kultura*. Praha: Paseka, 2014, s. 527.

¹⁴ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 7.

¹⁵ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 6.

¹⁶ JANČÁŘ, Josef. *Proměny Slovácka: (lidová kultura - od feudálního poddanství k postmodernímu společenství)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, s. 66.

¹⁷ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 321–323.

¹⁸ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 27.

¹⁹ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 321–323.

Rok 1884 představuje pro kulturní život na Slovácku mnohé. Byly založeny první české noviny.²⁰ Velký význam měl i vznik prvního českého gymnázia. Ředitelem se stal Josef Lošťák, který byl v Praze součástí mnoha vlasteneckých spolků a podílel se na obnově tradic lidové kultury. Mezi další významné osobnosti, které přicházely do královského města patřili Josef Klvaňa, František Kretz.²¹

Vrchol procesu obrody lidové kultury nastal v přípravách na Národopisnou výstavu československou pořádanou v Praze v roce 1895.²² Členy výboru byli Josef Stancl, František Kretz, Josef Klvaňa a Joža Uprka, kteří se stali odbornými poradci při výběru vesnických skupin pro tuto výstavu.²³

Zájem o využívání folkloru jihovýchodní Moravy se odrážel i při vzniku Slováckého krúžku v Praze a Brně. V letech 1910–1914 po vzoru pražského a brněnského vznikaly krúžky i na Slovácku. V Uherském Hradišti vznikl v roce 1912. Jeho činnost byla přerušena s příchodem první světové války.²⁴

Významnou událostí v létě roku 1914 bylo otevření Slováckého muzea. Při této příležitosti předvedla mládež z Huštěnovic a Kněžpole jízdu králů. Dále vystoupily skupiny z přilehlých vesnic. Velký ohlas mělo předvedení svatebních zvyků a tanců z Kunovic.²⁵

Konec první světové války přinesl obnovení činnosti slováckých krúžků. V roce 1920 byl založen folklorní spolek Slovácký svéráz. Předsedou se stal Jan Matzenauer. Volné sdružení se účastnilo mnoha slavností ve městě a okolí. Složení muziky se měnilo dle přítomnosti jednotlivých členů ve městě. Činnost spolku byla po několika letech ukončena.²⁶

V době první republiky zájem o kulturu a lidové umění stále narůstal. K obnově a udržení lidových tradic přispívali učitelé v obcích,²⁷ kteří usilovali o hluboké poznání

²⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 7.

²¹ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 27.

²² Tamtéž, s. 28.

²³ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 7.

²⁴ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5. s. 11-12

²⁵ Tamtéž, s. 12.

²⁶ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 20.

²⁷ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 9.

kultury a způsobu života v tomto regionu. O tomto úsilí vypovídá jejich editační činnost, např. sborník *Na našem Slovácku*.²⁸

Absolventi vysokých škol, kteří navštěvovali slovácké krúžky v Brně a Praze výrazně ovlivňovali činnost a obsah slováckých krúžků na Moravě. Významnou roli sehrála i Tělovýchovná organizace Sokol, především Vojtěch Matulík, který učil slovácké písně a tance na tábornických besídkách a po druhé světové válce stál u zrodu Hradišťanu.²⁹ Sokol byl iniciátorem velkých folklorních slavností zejména v roce 1922, kdy se konaly v Uherském Hradišti oslavy k 50. výročí založení této organizace. Moravské Slovácko představilo bohaté kroje, svérázné umění, které se projevilo v tanci, zpěvu a v prezentaci lidových zvyků a obyčejů.³⁰

Obdivovatelem moravského folkloru se stal pražský rodák Ladislav Rutte, který v roce 1924 založil Sdružení přátel lidového umění a rázu Slováků, které po čase zaniklo. Poté jeho snahy směřovaly k zakládání a vedení slováckých krúžků.³¹ V jeho domě v Mařaticích se scházeli nadšenci folkloru z celého Slovácka.³² Dále organizoval veřejná vystoupení osvětového charakteru. Sám hrál na gajdy a spolu s uherskohradišťskými muzikanty prezentovali publiku lidovou kulturu.³³

V roce 1937 se konal v Uherské Hradišti největší festival lidových písní a tanců u příležitosti Výstavy Slovácka, kde vystoupilo 33 národopisných skupin. Plakát k této události vytvořil malíř Joža Uprka. Městská rada měla problém s platbou, a tak malíř obdržel místo financí vinný sklep v Mařaticích. Jízda králů, přehlídka krojů, fašank a hody se staly stěžejními programy Výstavy. Nezapomenutelným okamžikem bylo vystoupení muziky

²⁸ JANČÁŘ, Josef. *Proměny Slovácka: (lidová kultura - od feudálního poddanství k postmodernímu společenství)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, s. 101.

²⁹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 9.

³⁰ JANČÁŘ, Josef. *Proměny Slovácka: (lidová kultura - od feudálního poddanství k postmodernímu společenství)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, s. 98–99.

³¹ Tamtéž, s. 100.

³² JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5. s. 14.

³³ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 40.

primáše³⁴ Samka Dudíka.³⁵ Kromě tisíce diváků se festivalu účastnilo mnoho významných poslanců, senátorů a ministrů včetně prezidenta republiky Edvarda Beneše.³⁶

V roce 1939 vznikla první organizovanější forma uherskohradištského Slováckého krúžku³⁷ v čele s ředitelem městské spořitelny Vladimírem Červinkou a pracovníkem krajského soudu Františkem Buzrlou. Primášem se stal František Němec (později Jaroslav Lakosil a Vilém Zahradník)³⁸ *První člověk, který dohromady dával tu skupinu, byl kontráš Franta Hamada, kterého si ještě já pamatuju. To se ještě nejmenovalo Hradišťan, to byla muzika. Mimo to tam bývali taky klarinetista Ota Horký a Janek Möllerů, který hrál na basu. Dále Ota Juřík, který byl nejznámější krejčí v Hradišti a on hrozně miloval muziku. Aby byl platný, tak si koupil cimbál. Naučil se na to a začal hrát s něma ten cimbál,*“ vzpomíná Jan Vančura.³⁹ Dále v muzice zněly tóny houslistů Františka Vyhlída, Josefa Vrzaly, Jaroslava Václava Staňka či Karla Piškytla. Muzika se scházela v Měšťanské besedě. O rok později byla činnost krúžku pozastavena. Jeho funkce byla obnovena až po druhé světové válce (viz podkapitola 3.1 Vznik Hradišťanu), ale v jejím průběhu se Hudci i nadále scházeli a nacvičovali lidové písně.⁴⁰

³⁴ Příloha č. 1.

³⁵ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 30–31.

³⁶ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 332.

³⁷ Příloha č. 2.

³⁸ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 10.

³⁹ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁴⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 11.

3 Historický vývoj cimbálové muziky Hradišť'an od jeho vzniku až po současnost

V průběhu let prošel Hradišť'an mnoha změnami. Za dobu své působnosti vystřídal nespočet hudebníků, zpěváků i tanečníků. V odrazu osobité tvorby primášů Jaroslava Václava Staňka a následně Jiřího Pavlici se těleso vyvíjelo i po hudební stránce. Politické uspořádání státu působilo na tvorbu i činnost souboru.

3.1 Vznik Hradišť'anu

Po skončení druhé světové války byl rozvoj Slováckých krúžků a skupin na Moravě, které využívaly folklorní prvky velmi intenzivní. Vznikla národopisná sekce Zemské osvětové rady v Brně, jejímž cílem bylo vzkřísit staré lidové umění, které zahrnovalo písňovou, hudební i taneční složku.⁴¹

V roce 1945 obnovil svou činnost Slovácký krúžek z Uherského Hradiště. Předsedou se stal ředitel městské spořitelny Vladimír Červinka. Členové se scházeli ve Veslařském klubu, následně v restauraci Koruna či v hotelu Fojta.⁴² „*Oni tam měli místnost, kde přišli a hráli. Byli to nadšenci a milovníci písniček. Chtěli za každou cenu dát dohromady Slováckou muziku.*“⁴³ Jádrem tvořila cimbálová muzika existující nepřerušeno od roku 1939. Členové navázali spolupráci s dalšími obnovenými krúžky z Mařatic a Starého Města. Společně se scházeli a pořádali v letech 1946–1948 „besedy u cimbálu“ a nacvičovali i nové tance. První společné vystoupení se uskutečnilo v roce 1947 v Bořitově (okres Blansko). Následovala řada vystoupení. V roce 1949 se Mařatice a Staré Město sloučili v jednu aglomeraci s Uherským Hradištěm, a tak vznikla zásadní myšlenka spojit tyto krúžky v jeden velký celek, který nesl nově vzniklý název *Slovácký soubor Hradišť'an*.⁴⁴

Slovácký soubor Hradišť'an využíval pro svoji činnost „Slováckou bídu“⁴⁵, která je umístěná na okraji parku ve Smetanových sadech. Byla postavena v roce 1937 při konání Výstavy Slovácka. Sloužila jako vinárna, kde hrávala cimbálová muzika. Je zdobena

⁴¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišť'an 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 12.

⁴² JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišť'anu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 16–17.

⁴³ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁴⁴ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišť'anu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 16–17.

⁴⁵ Příloha č. 3.

tradičními slováckými ornamenty.⁴⁶ Soubor se zde pravidelně scházel a nacvičoval písně a tance. Krúžek tvořila muzika z Uherského Hradiště. Pěveckou a taneční složku tvořili dívky a chlapi z Mařatic, Uherského Hradiště a Starého Města.⁴⁷

Počátkem 50. let se stal primášem souboru František Hamada. „*Hamada byl člověk, který dokázal dávat lidem dohromady, přitom on sám do toho nezasahoval,*“ uvádí Jan Vančura.⁴⁸ Složku muziky tvořili houslisté Jaroslav Václav Staněk, Josef Vrzala, Jan Slováček, cimbalista Otakar Juřík, klarinetista Otakar Horký, kontráši Karel Piškytl, František Vyhlíd a basista Jan Möller.⁴⁹

Revoluční proměny socialismu se projevily ve všech sférách života tehdejší společnosti. Od druhé poloviny 20. století byly folklorní festivaly a různé slavnosti odrazem a účinnou formou propagace oficiální ideologie.⁵⁰ Totalitní režim podporoval i vznik „nových“ lidových písní za účelem podpory kolektivizace zemědělství.⁵¹ Činnosti krúžků a souborů využívající prvky folkloru přispívaly k radostné budovatelské atmosféře, ale způsob práce bývalých slováckých krúžků pro tento záměr nestačil.⁵²

Vladimír Kolaja vzpomíná, že první kroky souboru nebyly jednoduché. Jeho existence byla postavena na základě buržoazní společnosti města. Soubor hrál této společnosti při skleničce vína do „ouška“, aby se nenudila. V roce 1950 si někteří členové souboru uvědomili, že tato cesta jim nestačí.⁵³ Docházelo k bouřlivým střetům názorů členů na úpravu choreografií tanců, na úpravu krojů pro vystoupení a zejména o ideovost programů. Zažitá představa o tanečnících, kteří v kroji vystupují na jevišti, aniž by písně a tance prošly úpravou a svědomitou přípravou, převládala u většiny členů krúžků ještě dlouho. Nastal zvrát v celém souboru. Progresivní názor mladých a pokrokových hudebníků

⁴⁶ HÁJKOVÁ, Zuzana. Střípky z historie Hradišťanu. *Velkomoravský kurýr*, 2000, roč. 3, č. 17, s. 11.

⁴⁷ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 14.

⁴⁸ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁴⁹ ČÍHAL, Petr. Cimbálové muziky Jihovýchodní Moravy 2x je Hradišťan. *Malovaný kraj*, 2012, roč. XLVIII, č. 1, s. 28.

⁵⁰ JANČÁŘ, Josef. *Proměny Slovácka: (lidová kultura - od feudálního poddanství k postmodernímu společenství)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, s. 107.

⁵¹ Tamtéž, s. 109.

⁵² JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 14.

⁵³ LAUDOVA, H. a kol. Nová tvorba v práci Hradišťanu. *Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, s. 110.

a tanečníků brzy zvítězil. Pochopili zákony projevu na jevišti, které platilo pro veškeré vystoupení, tedy i pro to folklorní.⁵⁴

Do konfliktů se odrážely i politické neshody. KSČ (Komunistická strana Československa) měla obavy, aby se v souborech nevytvářela centra odporu proti nově vzniklému společenskému režimu. Proto docházelo k omezování jejich činností a následnému přiřazování k socialistickým organizacím. Tradice folkloru zůstaly, ale byly prostředkem politických cílů.⁵⁵

V roce 1950 navázal Hradišťan spolupráci se Slávkem Volavým a jeho strážnickou cimbálovou muzikou, dále s krúžky z Uherského Brodu, Vsetína a Malenovic. Společně se scházeli v hradišťské Slovácké búde a vytvořili zde základ prvních pořadů pro jevištní vystoupení.⁵⁶ Téhož roku vystupovala veřejně spíše muzika. Pro společná vystoupení celého souboru se používal název *Slovácký krúžek Hradišťan*.⁵⁷

Hradišťan se stal velmi kvalitním průkopníkem jevištního zpracování folklorního materiálu. Poprvé vystoupil na Strážnických slavnostech⁵⁸, kde se stal iniciátorem soutěže o nejlepší soubor. Téhož roku absolvoval několik zájezdů, které organizovala Kulturní služba Gottwaldov (dnes Zlín).⁵⁹

Začátek roku 1951 přinesl nově vzniklé pásmo Otakara Horkého. Celovečerní program zahrnoval hubeně-taneční kompozici *Okolo Hradiště*, *Veselé pásmo*, *Dožínky*, verbuňk atd. V lednu se uskutečnil i první krojový ples, který soubor pořádal. Účastnilo se ho mnoho krúžků, souborů a příznivců folkloru.⁶⁰

Dobový tisk uvedl, že popularita souboru stála na jasně stanoveném cíli. Krásnou „lidovou“ písní rozséval mezi masy pracujícího lidu optimismus a lásku k práci, která byla důležitá při budování socialismu ve vlasti.⁶¹

⁵⁴ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 14–15.

⁵⁵ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 18.

⁵⁶ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 15.

⁵⁷ Tamtéž, s. 16.

⁵⁸ Příloha č. 4.

⁵⁹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 19.

⁶⁰ Tamtéž, s. 19.

⁶¹ LAUDOVÁ, H. a kol. *Nová tvorba v práci Hradišťanu. Lidová tvořivost*. 1952, roč. 3, s. 110.

Pole nové tvorby bylo naplněno novým socialistickým obsahem po vzoru lidové umělkyně Anežky Gorlové z Boršic u Blatnice. Členové souboru zhudebnili několik písní a zařadili je do svého programu. Písně vyznačovaly bojovým charakterem a optimismem. Velmi oblíbeným se stal verbuňk Gorlové *Dobře je, dobře je, že už není pána*.⁶² Další nejpřipívanější písní byla *Bílá holuběnko, poletuj nad nama* od Františka Mrlíka. Nově vzniklé písně brzy vyvolaly zájem Československého rozhlasu, a tak se Hradišťan stal prvním amatérským souborem, který se podílel na rozhlasovém natáčení. Natáčení se uskutečnilo 2. dubna 1951 při pořadu Na besedě v JZD ve Starém Městě. Soubor byl stále častěji zván na různé společenské i politicky zaměřené akce.⁶³ Svou činností se stal vzorem pro mnohé soubory a díky agitační práci přispíval při tvorbě nových hospodářských forem zemědělství v kraji.⁶⁴

Hradišťan se stále vypořádával s přežívajícími názory členů bývalých krúžků. Rozpory se na Velikonoční pondělí roku 1951 vyřešily na první valné hromadě souboru, která se konala ve Slovácké boudě. Starostou se stal Vladimír Kolaja a primášem Jaroslav Václav Staněk.⁶⁵

Výsledkem těchto střetů zastánců tradice a inovace byl přerod Slováckého krúžku na Soubor lidových písní a tanců Hradišťan.⁶⁶

3.2 Hradišťan pod vedením primáše Jaroslava Václava Staňka (1951–1975)

V době Velikonoc roku 1951 došlo k výměně vedení souboru. Primášem a vedoucím muziky se stal Jaroslav Václav Staněk.⁶⁷ „*Jaryn*⁶⁸ měl ohromný smysl pro to Slovácko a pro tu hudbu. Taky byl výtvarník čili on vlastně dělal choreografii a byl šéfem celého souboru,“

⁶² LAUDOVÁ, H. a kol. Nová tvorba v práci Hradišťanu. *Lidová tvořivost*. 1952, roč. 3, s. 110–111.

⁶³ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 17.

⁶⁴ RUCHÁŘ, Miroslav. Zkušenosti z okresního kola SLT v Uherském Hradišti. *Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, č. 1, s. 33–34.

⁶⁵ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 43.

⁶⁶ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 18.

⁶⁷ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 84.

⁶⁸ Příloha č. 5.

vzpomíná Jan Vančura.⁶⁹ Spolu s uměleckým vedoucím souboru Otakarem Horkým tvořili vůdčí osobnosti.⁷⁰

Soubor⁷¹ začal aktivně vystupovat a účastnil se mnoha soutěží. Progresivním vývojem prošla nejenom tvorba písní, ale i umělecké ztvárnění programů pro celovečerní vystoupení.⁷² Rok 1951 přinesl souboru 50 vystoupení.⁷³ Nacvičovalo se dvakrát týdně (středa, pátek).⁷⁴

Druhá účast na Slavnostech písní a tanců pořádaných ve Strážnici v roce 1951 znamenala obrovský úspěch. Pásmo *Svatba* získalo Hradišťanu ocenění nejlepšího souboru.⁷⁵ „*Hradišťan poprvé zazářil ve Strážnici na Strážnických slavnostech a byl ohromně přijatý. Všeci ho velice brali. Co se tam stalo dalšího. Velice se seznámili a spřátelili primáš Strážničanu Slávek Volavý a Jaryn Staňků. Pomáhali si po všech stránkách.*“⁷⁶

V říjnu 1951 byla uspořádána první SLUT (Soutěž okresního kola lidové umělecké tvořivosti) v Uherském Hradišti. „*Největším kladem okresního kola bylo radostné a zdařilé vystoupení souboru Hradišťan.*“⁷⁷

Po tomto úspěchu uspořádal soubor hody ve Starém Městě. Při této příležitosti zasedala okresní osvětová komise.⁷⁸ Významný okamžik nastal, když soubor oznámil vstup do JZD (Jednotné zemědělské družstvo) Uherské Hradiště. Pochopil, že svou činnost musí nejvíce zaměřit na předělání člověka z vesnice.⁷⁹

⁶⁹ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁷⁰ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 84.

⁷¹ Příloha č. 6.

⁷² JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 18.

⁷³ *Hradišťan. Program č. 6, k oslavám 700 let založení města*, 1957.

⁷⁴ LAUDOVÁ, H a kol. *Nová tvorba v práci Hradišťanu. Lidová tvořivost*. 1952, roč. 3, s. 110.

⁷⁵ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 18–19.

⁷⁶ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁷⁷ RUCHAR, Miroslav. *Zkušenosti z okresního kola SLT v Uherském Hradišti. Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, č. 1, s. 33.

⁷⁸ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 23.

⁷⁹ LAUDOVÁ, H. a kol. *Nová tvorba v práci Hradišťanu. Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, s. 110.

Jaroslav V. Staněk odešel kvůli zdravotním problémům na léčení a novým primášem se stal František Hamada. V prosinci uvedl pásmo hradištské veřejnosti při vystoupení v Sokolovně.⁸⁰

Na jaře roku 1952 se Jaroslav V. Staněk vrací z léčebného pobytu a opět se stává primášem souboru. Hradišťan⁸¹ natočil svoji první rozhlasovou nahrávku, kde zazněly písně Anežky Gorlové. V dubnu po premiéře „zájezdového“ pásma, které zahrnovalo bloky *Vojna, Svatba, Dožínky* a lidové písně a tance z Uherskohradištska, byl soubor filmován.⁸²

Jaroslav V. Staněk vzpomíná, že nová tvůrčí činnost, vášně k lidovému tanci a písním vedla k vysokému ocenění souboru.⁸³ Roku 1952 byla Hradišťanu udělena Státní cena Klementa Gottwalda⁸⁴, která mu otevřela brány na festivaly do zahraničí.⁸⁵ „*Nechť vzkvétá nová lidová tvořivost, v níž je soubor Hradišťan průkopníkem*“ – tak znělo heslo tehdejšího Hradišťanu.⁸⁶

Soubor uskutečnil svůj první zahraniční zájezd na folklorní festival, který se konal v Rakousku.⁸⁷ „*Tam jsme vystupovali ve Vídni, a tak jsme se dostali trochu do povědomí a naráz jsme se objevovali v dalších zahraničních soutěžích.*“⁸⁸ Soubor zde absolvoval celkem tři vystoupení, dvě ve Vídni a jedno v Semmeringu.⁸⁹ Úspěch Hradišťanu byl podnětem pro účast dalších souborů lidových písní a tanců v zahraničí.⁹⁰

V letech 1952–1953 muzika přispěla k úspěchu inscenace hry Slováckého divadla *Gazdina roba*.⁹¹

⁸⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 20.

⁸¹ Příloha č. 7.

⁸² JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 20–21.

⁸³ STANĚK, Jaroslav Václav. 20 let Hradišťana. *ZVUK*, 1970, č. 3, s. 3.

⁸⁴ Příloha č. 8.

⁸⁵ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 84.

⁸⁶ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 4.

⁸⁷ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 335.

⁸⁸ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁸⁹ *Hradišťan*. *Program č. 6, k oslavám 700 let založení města*, 1957.

⁹⁰ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 335.

⁹¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 25.

Laureát státní ceny zahájil rok 1953 účastí na mnoha festivalech, přehlídkách, soutěžích a spoluprací s rozhlasem.⁹² V březnu přichází do souboru nový cimbalista Jaroslav Čech.⁹³ „*Jaryn Čechů se zasloužil o to, že dneska máme v Hradišti a okolí nejmén 20 cimbálovek aj cimbalistů. On učil cimbál. Každý rok dal dohromady jednu muziku. On byl blázen do písničky.*“⁹⁴ Dále Jan Vančura uvádí: „*Když si připravil sólo na cimbál, to byla radost poslouchat.*“⁹⁵ Spolu s Jaroslavem V. Staňkem a Otakarem Horkým ovlivnili podobu souboru v následujících letech.⁹⁶

Hradišťan začal přípravu na spolupráci se Státním filmem. Pro nový film *Tvrdohlavci*, dnes známý jako *Ještě svatba nebyla*, nacvičil pásmo *Svatba*.⁹⁷

Rok 1954 přináší souboru změnu zřizovatele. Místo dosavadního JZD Uherské Hradiště se zřizovatelem stává klub ZV ROH (Závodní výbor Revolučního odborového hnutí) podniku Mikrotechna. Tuto změnu ovlivnila i obměna taneční složky, kterou tvořili převážně dělníci a zaměstnanci nově vzniklých hradišťských závodů či studenti.⁹⁸ „*Tanečníky jsme měli z fabriky MESIT, dále z Letu Kunovic. Potom jsme měli tanečníky z Mařatic, a tak. Prostě mladé kluky, kteří měli chuť tančit.*“⁹⁹

Dobrá ekonomická stránka klubu ZV ROH se odrážela nejenom v krojovém oblečení souboru, ale i v úpravě prostorů Slovácké budy pro nácvik písní a tanců.¹⁰⁰

V roce 1955 podnikl Hradišťan svůj druhý zahraniční zájezd. Ve Varšavě předvedl 14 vystoupení.¹⁰¹ Téhož roku vznikl na Moravě první dětský soubor *Hradišťánek*¹⁰², který založil Jaroslav V. Staněk spolu s učitelkou Marií Konečnou. Tento čin pomohl vyřešit generační problém, který občas nastal s odchodem mužů na vojnu. Díky Hradišťánu se

⁹² STANĚK, Jaroslav Václav. 20 let Hradišťana. *ZVUK*, 1970, č. 3, s. 3–4.

⁹³ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 25.

⁹⁴ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 25.

⁹⁷ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 26.

⁹⁸ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 84.

⁹⁹ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

¹⁰⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 25.

¹⁰¹ *Hradišťan. Program č. 6, k oslavám 700 let založení města*, 1957.

¹⁰² Příloha č. 9.

vytvořil rezervoár budoucích členů Hradišťanu.¹⁰³ V roce 1956 vznikla první dětská cimbálová muzika, kterou vedl Jaroslav Čech. Působila při hradišťské LŠU (lidová škola umění).¹⁰⁴ Práce s dětmi nebyla chápána jen z praktického hlediska. Staněk věřil, že lidová hudba, písně a tance mají pro člověka ušlechtilý význam. Již od dětského věku se mají tyto hodnoty kultury učit vnímat.¹⁰⁵ V roce 1959 zvítězil Hradišťánek v celostátní soutěži dětských souborů.¹⁰⁶

Roku 1956 Hradišťan reprezentoval lidové umění ve Francii. Zde sklídl obrovský úspěch. V Paříži a dalších městech Francie soubor předvedl dvanáct vystoupení.¹⁰⁷ V roce 1958 Hradišťan vystupoval ve Švýcarsku, Rakousku, Francii a Itálii.¹⁰⁸

V roce 1960 oslavil Hradišťan 10 let své působnosti. Soubor získal 1. místo v ústředním kole STM (Soutěž tvořivosti mládeže).¹⁰⁹

Počátkem 60. let vzkvétala umělecká úroveň Hradišťanu nejenom pomocí nově vzniklých programů, ale i tím, že do dospělého souboru přicházeli chlapci a dívky z Hradišťánku. Rychle se naučili program dospělého souboru a svým mládím a elánem předváděli strhující vystoupení. Přichází noví tanečníci (např. Jan Maděrič) i zpěváci. Obsazení muziky se téměř nezměnilo. V této době vystupoval soubor v následujícím složení: Jaroslav V. Staněk, Otakar Horký, Jaroslav Čech, Karel Piškytl, Jan Vančura, Josef Vrzala, Jan Slováček, Zdeněk Ondrášek, Jan Hübler, Rostislav Kolaja, Josef Bachan, Alois Macháček a Pavel Novotný.¹¹⁰

Soubor byl stále častěji zván do zahraničí, kde dosahoval nevídaných úspěchů. V roce 1961 vystoupil v Belgii a Lucembursku. Obrovský úspěch nastal v roce 1962 ve Francii, kdy na mezinárodní soutěži v Nancy získal první místo a pohár *Zlaté mirabelky*.

¹⁰³ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 84–85.

¹⁰⁴ *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 154.

¹⁰⁵ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 85.

¹⁰⁶ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 43.

¹⁰⁷ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 25.

¹⁰⁸ STANĚK, Jaroslav Václav. *Co nového v Hradišťanu*. *Kulturní zpravodaj města Uherského Hradiště*, prosinec, 1962.

¹⁰⁹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 30.

¹¹⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 32–33.

V Dijonu obdržel *Zlatý náhrdelník burgundských vévodů*. V té době to byl největší úspěch souboru lidových písní a tanců z Československa.¹¹¹ „*Když jsme přijeli zpátky, přišel ředitel Letu, že by se chtěl na to podívat, a tak už jsme ten řád neviděli nikdy,*“ vzpomíná Jan Vančura.¹¹² „*Měli jsme sice problémy s místní StB (Státní bezpečnost) s vycestováním. Já jsem to vyřešil velice pěkně, protože já jsem se znal s náčelníkem StB. On byl tak asi v mém věku a my jsme se předtím tak stýkali. Tož mě pozval jedenkrát. Potřeboval, abych tam zajistil, co se tam děje. Potřeboval takové ty zprávy. Tak mi dal papír, kde jsem se zavázal, že budu dělat černou ovci. Ale dopadlo to tak, že jsme se vrátili z té Francie a on mě zavola. Jsem tam došel. Úplně jsem ho převezl, pač jsem říkal, že je to tam ohromné. Je tam ohromné víno, Paříž je krásna, ženských je tam. On chytl ten papír s mým podpisem, rozškubal ho a zahodil, že jsem se neuplatnil.*“¹¹³

V průběhu 60. let sklízel soubor úspěchy v Polsku, Holandsku, Itálii a opakovaně ve Francii, Belgii.¹¹⁴ V této době byl svět běžnému občanovi uzavřen. U mnohých vznikala závist, protože tuto možnost neměli.¹¹⁵ Jan Vančura vzpomíná: „*My jsme vlastně vozili do ciziny slávu Moravy a Československa, to bylo výborné. Trvalo to ale až do roku, než nás začala okupovat Sovětská armáda.*“¹¹⁶ V zahraničních cestách však soubor ztrácel svůj cíl a smysl své práce. Usiloval o rozvoj lidové tradice v domácím prostředí. Tvorba nových pásem vyžadovala hledání zapomenutých písní a tanců v řadě obcí na Slovácku. Pásma prošla jevištním zpracováním.¹¹⁷ Významnými sběrateli lidových písní byli Jaroslav V. Staněk, Otakar Horký a Jaroslav Čech.¹¹⁸

Soubor organizoval besedy u cimbálu. Muzika navázala přátelské kontakty s dalšími muzikanty ze Slovácka. Vznikala nová pásma: *Danaj*¹¹⁹, *Kopanice*, *Boršické* a další.¹²⁰

¹¹¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 32.

¹¹² Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 32.

¹¹⁵ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 88.

¹¹⁶ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

¹¹⁷ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 32.

¹¹⁸ ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007, s. 335.

¹¹⁹ Příloha č. 10.

¹²⁰ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 32.

Členové uměleckého tělesa se neustále obměňovali a v druhé polovině 60. let přišla do souboru sólistka Vlasta Grycová, která působila vedle Věry Domincové.¹²¹

Hradišťan pravidelně koncertoval na řadě míst po celé republice. Významné vystoupení se uskutečnilo v pražské Lucerně roku 1966. Na podzim roku 1968 soubor připravil pásmo *Neztratil se dukát na hradišťských lukách*. Tento program byl následně napaden, protože neodpovídal ideologii národa. O rok později těleso vystoupilo na slavnostech ve Strážnici s pořadem *Zvony, zvoňte, hudci hrajte*. V této době již začal působit normalizační tlak.¹²²

Vstup do 3. desetiletí působnosti Hradišťanu nebyl šťastný. V březnu roku 1970 tragicky umírá Jaroslav Čech, cimbalista a umělecký vedoucí muziky.¹²³

Na počátku 70. let se stal novým vedoucím souboru Svatopluk Bimka, který byl klarinetistou muziky a současně ředitelem Slováckého divadla. Vedení muziky převzal Petr Hrobař.¹²⁴ Muziku tvořili: primáši Jaroslav V. Staněk a Lubomír Svatoš, housle Jan Nykl, cimbál Milan Maňásek, klarinet Svatopluk Bimka, kontry housle Karel Piškytl, kontry viola Petr Hrobař, kontrabas Jan Vančura.¹²⁵ V letech 1972–1973 přichází do souboru Jiří Pavlica¹²⁶, který hrál kontry housle.¹²⁷

V roce 1972 soubor účinkoval na festivalu ve Strážnici a na premiéře ve Slováckém divadle.¹²⁸ Účastnil se Krajské přehlídky souborů lidových písní a tanců konané 18. listopadu 1972 v Uherském Hradišti.¹²⁹ Dále vznikla první gramofonová deska s názvem *Hraje a zpívá soubor písní a tanců Hradišťan*, kterou dnes považuje Jiří Pavlica za jednu z nejlepších desek v oblasti lidové hudebnosti Moravy.¹³⁰

V letech 1972–1973 Hradišťan pracoval na nových programech, vystoupil ve Strážnici, v Praze a na dalších místech republiky. Dále účinkoval při natáčení televizního

¹²¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 33–34.

¹²² POTYKA, Miroslav. 60 let souboru Hradišťan, II. část 1965–1978. *Slovácký deník*, 2010, č. 76, s. 4.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Hraje a zpívá soubor písní a tanců Hradišťan. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hraje-a-zpiva-soubor-pisni-a-tancu-hradistan>

¹²⁶ Příloha č. 11.

¹²⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 9.

¹²⁸ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 37.

¹²⁹ POKORA, Vladimír. *Krajská přehlídka souborů lidových písní a tanců*. Krajské kulturní středisko: Brno, 1972.

¹³⁰ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 18.

pořadu *Zanechám – li já strom zelený*. V roce 1975 došlo ke stagnaci souboru, ale vnitřní práce pokračovala.¹³¹

V 70. letech upadá těleso v politickou nemilost. Jaroslav V. Staněk si za dobu své působnosti vytvořil mnoho nepřátel, jelikož otevřeně hlásal své postoje a názory. Na muzikanty kladl vysoké nároky. Kdo nevyhovoval jeho představám, musel odejít. Někteří členové uražení svou ješitností a závistí se v době normalizace dokázali připomenout.¹³²

*„Základ muziky byla dobrá parta. Když tam přišel někdo, kdo chtěl vyniknout nebo si tam nesesdl, tak přišel a odešel. A nakonec to vykrytalizovalo právě v to, že tam zůstali lidi, kteří milovali jednak písničku a jednak byli ohromní kamarádi.“*¹³³

V roce 1969 se v Uherském Hradišti uskutečnila vernisáž výstavy. Hostem se stal důstojník sovětské vojenské posádky z Olomouce. Staněk a celý soubor se dozvěděli o své účasti na vernisáži až z plakátů. Odmítali hrát okupantům. Vše se dozvěděla StB a následně se celý soubor ocitl na černé listině. Především Jaroslav V. Staněk a Jan Vančura neskrývali svůj názor na okupaci.¹³⁴

V roce 1974 se změnil osud primáše Jaroslava V. Staňka, ale i celého souboru. Jan Vančura vzpomíná: *„Chodil s náma zpívat jeden starý zpěvák, který přišel do zkoušky. Přinesl tam magnetofon, že by si chtěl poslechnout svoje písničky. My jsme tam začali nadávat na režim a na příjezd Rusů. A on zmáčkl ten magnetofon a nahrál, co jsme tam vykládali. Za 14 dní jsme byli povoláni já a primáš do Letu, který spravoval ten klub, kde jsme byli. Přišli jsme tam a usadili nás, pozdravili nás a oznámili nám, že si Komunistická strana Československa nepřeje, aby Staněk a Vančura reprezentovali tu hudbu. Čili my jsme nesměli na veřejnost. My jsme to řešili velice jednoduše. Když nám oznámili, že nesmíme se Staňkem hrát, tak Jara řekl, že je to jedno. V tašce měl půl litra slivovice. Tož jsme šli do parku, sedli jsme si tam, a tak jsme ten půl litr vypili do půlnoci. Bylo nám to jedno. Ale jedno nám to nebylo. To se tak dokonale smrsklo, že nás pozvali rybáři z Otrokovic, že mají slezimu, aby jsme jim tam přišli zahrát. Jsme si říkali, že to není žádné veřejné vystoupení. Staněk, já a starý Hradišťan jsme tam zahráli. Za dva dny dostal tehdejší šéf ze sekretariátu*

¹³¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 37.

¹³² STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 88.

¹³³ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

¹³⁴ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 88–89.

*zprávu, že jsme vystupovali na veřejnosti. Na základě toho celý soubor nesměl celý rok vystupovat. Tak to byli takové radosti, které jsme zažívali.*¹³⁵

Jan Vančura byl propuštěn z práce technického pracovníka a odešel k manuální práci do slévárny.¹³⁶ Po zákazu činnosti se stýkal se souborem při různých příležitostech, především jako souborový Mikuláš.¹³⁷

Jaroslav V. Staněk o své místo nepřišel. Ponechali ho v zaměstnání, kterému dával celé své srdce, ale zároveň ho nesměl vykonávat. Jeho jméno nesmělo být spojováno s Hradišťanem. Soubor psal petice, připomínal své zásluhy, ale marně.¹³⁸ Staněk měl zákaz zkoušet ve Slovácké boudě. Hradišťan jeden čas nacvičoval a pořádal polosoukromé besedy v Mařaticích, kde hrál pro vlastní potěšení.¹³⁹

Psychické i fyzické zdraví se Jaroslavu V. Staňkovi v průběhu let zhoršovalo. V roce 1976 odchází do invalidního důchodu.¹⁴⁰

3.3 Hradišťan pod vedením primáše Jiřího Pavlici (1975 – dodnes)

Po obtížích normalizace přišla do souboru nová generace, která pomohla těžké období překonat. Na podzim roku 1975 se stává novým primášem Hradišťanu Jiří Pavlica.¹⁴¹ „*Střídali jsme se se Staňkem, ale ne na veřejnosti, protože Staněk měl zákaz.*“¹⁴² Další osobnosti, které přispěly k obnově souboru byly Radka Staňková, Štěpánka Tománková a Jana Polášková, které vedly a nacvičovaly choreografii tanců.¹⁴³ „*Jana byla hnacím motorem. Udržela to, aby se ten spolek nepropadl do nějakých bezedných a morálních*

¹³⁵ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

¹³⁶ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 90–91.

¹³⁷ POTYKA, Miroslav. K 95. narozeninám muzikanta a zpěváka Jana Vančury. *Slovácký deník* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/kultura_region/95-narozneniny-muzikanta-a-zpevaka-jana-vancury-20210802.html

¹³⁸ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 90–91.

¹³⁹ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 9–10.

¹⁴⁰ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 91.

¹⁴¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 37.

¹⁴² Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁴³ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 37–38.

propastí, ona to hlídala. Byla fakt dobrá. V okamžiku, kdy se tam objevilo rušivé fluidum, at' už to byla holka nebo kluk, tak ona už uměla poznat, kdo je ten rozkladný.“¹⁴⁴

Přišla mladá generace tanečníků z Hradišťánku.¹⁴⁵ Rozšířila se pěvecká složka souboru. Vedle Věry Domincové a Antonína Čevely nově působil Stanislav Gabriel.¹⁴⁶ Novým vedoucím souboru se stal František Luňák, pracovník Okresního výboru KSČ. Hradišťan poměrně rychle překonal řady problémů a začal se opět dostávat do veřejného povědomí.¹⁴⁷

V letech 1976–1977 byl natočen film *O moravské zemi*, kde hrála muzika. Soubor připravoval nové programy a uskutečnil řadu vystoupení. V roce 1978 vycestoval do severního Německa, kde získal další obdivovatele.¹⁴⁸

Dne 28. února 1978 Jaroslav Václav Staněk po dlouhé nemoci umírá, čímž se uzavřela jedna velká etapa Hradišťanu.¹⁴⁹

V letech 1978–1979 soubor¹⁵⁰ pracuje na nových programech. Vystupuje např. v Praze, Odrách, Strážnici, Kroměříži, ale i v Bánské Bystrici.¹⁵¹ Od roku 1979 pořádá Hradišťan besedy s názvem *Povídání o folkloru*,¹⁵² které se konaly ve Slovácké bídě. Zahrnovaly taneční, krojové, zvykové a architektonické zajímavosti spojené s folklorem.¹⁵³

V roce 1980 oslavil soubor 30 let své působnosti. K této příležitosti připravil slavnostní vystoupení.¹⁵⁴ Vedoucím souboru byl František Luňák, organizačním vedoucím Antonín Košík, vedoucím muziky Petr Hrobař, primášem Jiří Pavlica a uměleckou vedoucí taneční složky Jana Polášková.¹⁵⁵ „*Jako vedoucí toho souboru byla skvělá. Ona to uměla strašně dobře vést,*“ vzpomíná Jiří Pavlica.¹⁵⁶

¹⁴⁴ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁴⁵ POTYKA, Miroslav. 60 let souboru Hradišťan, II. část 1965–1978. *Slovácký deník*, 2010, č. 76, s. 4.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 4.

¹⁴⁷ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 37–38.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 37–38.

¹⁴⁹ POTYKA, Miroslav. 60 let souboru Hradišťan, II. část 1965–1978. *Slovácký deník*, 2010, č. 76, s. 4.

¹⁵⁰ Příloha č. 12.

¹⁵¹ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 40.

¹⁵² HÁJKOVÁ, Zuzana. Střípky z historie Hradišťanu. *Velkomoravský kurýr*, 2000, roč. 3, č. 17, s. 11.

¹⁵³ Redakce. Cesta k úspěchu bývá dlouhá. *ZVUK*, 1980, č. 5, s. 15.

¹⁵⁴ Příloha č. 13.

¹⁵⁵ JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980, s. 40.

¹⁵⁶ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

„V těch 80. letech došlo i ke generační proměně v muzice. To je důležitá věc. Ti starší odcházeli a noví mladí přicházeli.“¹⁵⁷ Muziku tvořili: první housle Jiří Pavlica, housle Lubomír Svatoš a Jan Nykl, viola Petr Hrobař, cimbál Milan Malina, kontrabas Oldřich Kučera, klarinet František Petržel a Evžen Uher.¹⁵⁸

V roce 1980 získal soubor ocenění *Zlatá valaška* na polském festivalu v Zakopaném.¹⁵⁹ Následujícího roku vystoupil ve francouzské vesnici Saintes a v červenci vyhrál na festivalu v Gannatu.¹⁶⁰ V roce 1982 se účastnil mezinárodního festivalu v německém Neubrandenburgu.¹⁶¹

Opomenout nelze ani řadu akcí pořádaných na domácí půdě. Besedy u cimbálu, hudební doprovody zpěváků v soutěžích, vystoupení při výročních, politických i společenských událostech.¹⁶² Za svou činnost v oboru lidových písní získal Hradišťan v roce 1981 Cenu ministra kultury Československé republiky.¹⁶³

Byla Vojna u Slavkova

Od roku 1981 pracovala muzika souboru pod vedením Jiřího Pavlici na druhé gramofonové desce *Byla vojna u Slavkova*.¹⁶⁴ Deska byla natočena v roce 1982 ve studiu Československého rozhlasu v Brně pod hudební režii Jaroslava Krčka.¹⁶⁵ „Po mém soudu jeden z nejgeniálnějších režisérů, stejně tak geniální skladatel, jehož dílo docení teprve budoucnost.“¹⁶⁶

Stala se v mnoha ohledech zásadní a zlomová. Na jedné straně byla její koncepce stavěna na vymanění se ze stereotypů lidové kultury, na druhé straně odrážela protest Jiřího Pavlici proti válce, která v této době hrozila.¹⁶⁷

¹⁵⁷ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁵⁸ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 20.

¹⁵⁹ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Návraty a cesty. *ZVUK*, 2000, léto, s. 76–77.

¹⁶⁰ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 28–30.

¹⁶¹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 42.

¹⁶² Redakce. Cesta k úspěchu bývá dlouhá. *ZVUK*, 1980, č. 5, s. 15.

¹⁶³ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 43.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ *Byla vojna u Slavkova*. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/byla-vojna-u-slavkova>

¹⁶⁶ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁶⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 35.

V průběhu vzniku desky pracoval Jiří Pavlica v brněnském rozhlasu. Cesta za prací se mu stala inspirací. „Jezdil jsem každou chvíli po staré cestě směrem do Brna kolem slavkovské Mohyly. Tak jsem si říkal, to je přece událost, a ta se musela nějakým způsobem odrazit v mnoha a mnoha písních. To by bylo zajímavé zachytit tuto historickou bitvu z 2. prosince 1805 v nějakém projektu.“¹⁶⁸

Napoleonské války se promítaly v lidových a kramářských písních lidu, které byly velmi subjektivní.¹⁶⁹ Dva roky shromažďoval Jiří Pavlica potřebný hudební materiál. „V Akademii věd jsem hledal v pramenech písně. Pak jsem se spojil s doktorem Dušanem Uhlířem, ředitelem slavkovského muzea, který byl velmi otevřený a viděl mladého, dychtivého člověka, který chce pracovat a něco objevovat. Nesmírně mi pomohl. Já jsem se dostal k materiálům, řekl bych i k reáliím, které normálně lidem přístupné nebyly. Ať už to byly v depozitářích různě nalezené až přímo archeologické záležitosti, nebo jsem byl při otvírání hrobky Kouniců ve Slavkově. Takové pro mě opravdu silné zážitky.“¹⁷⁰ Osobitý a novátorský přístup Jiřího Pavlici při zpracování písní znamenal pro Hradišťan novou etapu tvorby.¹⁷¹ V souboru se vytvořily dvě linie dramaturgie. První čerpá z odkazu lidové tradice regionu, druhá vychází z historie a směřuje k autorské tvorbě.¹⁷²

Reakce publika na nově vzniklou desku Hradišťanu se v mnoha ohledech různila. Zastánci tradičního pojetí folkloru nedokázali ocenit tuto novátorskou tvorbu.¹⁷³ „To se prostě stává, ale já jsem s tím ani nijak nekalkuloval. Já jsem šel, romanticky řečeno, za hlasem srdce. Já jsem to takhle cítil, a tak jsem za tím šel. Taky jsem si občas za to od někoho schytl své a trápilo mě to, to neříkám že ne.“¹⁷⁴

S postupem času se některé názory odpůrců slavkovské desky změnily. „Ty čoveče, víš, že to není tak špatné? To je vynikající, já jsem to teď teprve pochopil,“ vzpomíná na některé z nich Jiří Pavlica.¹⁷⁵

¹⁶⁸ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁶⁹ KÁČER, Jan. Byla vojna u Slavkova. In: *Český rozhlas* [online]. 2022 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://brno.rozhlas.cz/byla-vojna-u-slavkova-8884926>

¹⁷⁰ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁷¹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 43.

¹⁷² *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 154.

¹⁷³ STRÁNSKÝ, Michal. Hradišťan cestou folklóru. *Malovaný kraj*, 1989, roč. 25, č. 1, s. 27.

¹⁷⁴ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁷⁵ Tamtéž.

V roce 1982 deska získala ocenění Zlatého Štitu Pantonu za nejlepší nahrávku. Dalším úspěchem slavkovské desky bylo ocenění v roce 1983 na mezinárodní soutěži Prix Bratislava, kdy Věra Domincová¹⁷⁶ získala 2. místo za interpretaci jedné z písní.¹⁷⁷

Na choreografii desky spolupracovaly Alena Skálová a vedoucí taneční složky Jana Polášková. Pásmo s názvem *Byla vojna, byla* mělo premiéru v roce 1983. U diváků vzbudilo chválu, ale i hořkou kritiku.¹⁷⁸ V roce 1983 bylo oceněno prvním místem na celostátním festivalu v Košicích.¹⁷⁹

Od roku 1982 soubor pořádal ve spolupráci s Okresním klubem mládeže *Večery s hostem*.¹⁸⁰ Jednalo se o setkání a spolupráci s různými hudebníky jiných žánrů a osobnostmi z uměleckého prostředí. Mezi hosty večera patřili např. zpěvák Petr Ulrych, jazzový klavírista Emil Viklický, folkový hudebník Jaromír Nohavica, Wabi Daněk, hudební kritik Jiří Černý, básník Jan Skácel a další.¹⁸¹ Téhož roku se soubor zúčastnil Národní přehlídky folklorních souborů v Třinci, kde předvedl pásmo *Nevěsto, vítej*. Taneční choreografii připravily Jana Polášková a Radka Baboráková.¹⁸²

Rok 1984 přinesl Hradišťanu bohatou sezónu. Soubor účinkoval v pořadu *Zpěv o volnosti* na Mezinárodním festivalu folkloru ve Strážnici, dále ve Východné. Na podzim soubor účinkoval na Hudeckých dnech Slávka Volavého v Břeclavi.¹⁸³

Od večera do rána

Živý záznam několikahodinového zpívání v Kudlovicích u Uherského Hradiště v roce 1983 znamenal pro Hradišťan následujícího roku vznik 3. gramofonové desky s názvem *Od večera do rána* (1984).¹⁸⁴

¹⁷⁶ Příloha č. 14.

¹⁷⁷ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 44.

¹⁷⁸ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (II. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 17, s. 11.

¹⁷⁹ JANČÁŘ, Josef. Zamyšlení nad pětatřicetimi Hradišťanu. *Malovaný kraj*. 1986, roč. 22, č. 1, s. 20.

¹⁸⁰ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 48–49.

¹⁸¹ POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu (III. část 1978–1995). *Slovácký deník*, 2010, č. 81, s. 4.

¹⁸² *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 154.

¹⁸³ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 46.

¹⁸⁴ *Od večera do rána*. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/od-vecera-do-rana>

„Deska je autentickým zachycením jednoho večera opravdu od večera až do rána, kdy jsme hráli v sedm večer v Kudlovské dolině u pana výtvarníka Oldřicha Vichy. Sezval jsem tenkrát 100 nebo 200 tehdejších osobností Hradiště. Udělali jsme záznam jedné besedy u cimbálu od večera až do toho ranního kuropění, kdy i ti největší opilci padli a do toho začali zpívat ti ptáčci.“¹⁸⁵

„Tato deska byla odpovědí všem, kteří mě zatracovali za ten Slavkov. Ale bylo to jakési shrnutí. Chtěl jsem tehdy zachytit a zdokumentovat tehdejší osobnosti tohoto uherskohradištského Dolňácka v celé své živosti. Tady to žilo intenzivně. Tady bylo pět až šest cimbálových muzik. Hrávalo se u Koruny, na Corse, všude. To město tím žilo. V podtextu toho všeho je nutné říct, že to všechno byl únik před normalizačním tlakem, a to se dneska ví.“¹⁸⁶

V roce 1985 vzniklo nové pásmo *Kdo má písničku pro štěstí*. Na jeho tvorbě spolupracovali Jiří Pavlica, Jana Polášková a choreografka Katarina Daučíková z Bratislavy. Pásmo zobrazovalo vesnickou taneční zábavu 20. let 20. století. Atmosféru doby podtrhly kostýmy, ale i melodie písní. Hradišťan si mohl vyzkoušet nový styl práce. Ztvárnění doby počátků rozvoje kultury měl pozitivní ohlas u publika. Téhož roku připravil Hradišťan desku s názvem *Zbojně písně moravské*, která zachycuje zbojníky z jihovýchodní Moravy. Zbojník zde nemá rysy neohroženého hrdiny, ale je líčen jako zloděj a dobrodruh s různými povahovými rysy. Texty písní odkrývají tragický konec jejich života, ale i chvíle radostné.¹⁸⁷

Ve spolupráci s Vlastou Grycovou a cimbálovou muzikou Viléma Zahradníka vznikla v roce 1986 deska s názvem *Vlasta Grycová*, kde zaznívají písně z pomezí oblasti Moravy a Slovenska.¹⁸⁸ V tomto roce vystoupil Hradišťan na písňovém festivalu Porta v Plzni, kde sklídl neobyčejný úspěch.¹⁸⁹

Druhá polovina 80. let přinesla soboru mnoho zahraničních zájezdů. Hradišťan reprezentoval Československo v Tunisku, Francii, Belgii či Španělsku. Dále natočil televizní pořad *S Hradišťanem za písničkou* a vystoupil v pražském divadle Na Vinohradech. K příležitosti nedožitých 55. narozenin Jaroslava Čecha a 65. narozenin Jaroslava V. Staňka

¹⁸⁵ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 47.

¹⁸⁸ Vlasta Grycová. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-grycova>

¹⁸⁹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 49.

byla v květnu roku 1987 věnována jedna z premiér souboru. V roce 1988 jsou pověřeni novým vedením taneční složky souboru Ivona Kraváčková a Ivo Kaňovský. Díky další spolupráci s choreografkou Alenou Skálovou vzniklo taneční zpracování gramofonové desky *Zbojné písně moravské*.¹⁹⁰

Od roku 1988 soubor pracoval na gramofonové desce *Hradištu, Hradištu*. Tato profilová deska dlouholeté zpěvačky Hradišťanu Věry Dominové se vrací ke kořenům tradičního zvuku cimbálové muziky a navazuje na odkaz Jaroslava V. Staňka a Jaroslava Čecha. Deska obsahuje i písně Antonína Čevely a Josefa Piláta.¹⁹¹ Muziku tvořili: primáš Jiří Pavlica, klarinetista František Petržel a David Burda (působící dodnes), cimbalista Milan Malina (působící dodnes), kontrabasista Oldřich Kučera, violisté Miroslav Juračka,¹⁹² Petr Hrobař a Jaroslav Novák, houslisté Milan Obdržálek, Jan Nykl a Lubomír Svatoš, violoncellista Ivo Kunc.¹⁹³

*„Přišel rok 1989, což byl přelom pro nás všechny. Lámaly se ledy politické, umělecké, ale i organizační a technické. V muzice Hradišťanu působil jeden lékař a dva inženýři, každý měl svá povolání. Po roce 89 se Petr Hrobař stal primářem v nemocnici. On nemohl s námi jezdit jako primář někde. Inženýr Nykl se stal náměstkem Skansky. Čili počátkem 90. let se lámaly ledy i v této organizační struktuře.“*¹⁹⁴ S Hradišťanem začala spolupracovat choreografka Ladislava Košíková, která se stala v roce 1992 vedoucí taneční složky souboru.¹⁹⁵ Stálou členkou Hradišťanu se stává i zpěvačka Alice Holubová.¹⁹⁶

„Už v roce 1990 jsme natočili vánoční desku s Komorním orchestrem Leoše Janáčka, a to byla pro mě přelomová deska. Vánoční písně tam mohly zaznít bez cenzury. Tady ta deska byla svobodná a zároveň asi prvním větším mým projektem, který jsem psal

¹⁹⁰ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 49–51.

¹⁹¹ Hradištu, Hradištu. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistu-hradistu>

¹⁹² ČÍHAL, Petr. Cimbálové muziky Jihovýchodní Moravy 2x je Hradišťan. *Malovaný kraj*, 2012, roč. XLVIII, č. 1, s. 28.

¹⁹³ Vlasta Grycová. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-grycova>

¹⁹⁴ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁹⁵ ČÍHAL, Petr. Hradišťan. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. 2006 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002119

¹⁹⁶ PAŠKOVÁ, Iva. Alice Holubová dodává písním Hradišťanu něžnost. *Dobry DEN s kurýrem* [online]. 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.idobryden.cz/spolecnost/alice-holubova-dodava-pisnim-hradistanu-nejnost-55997.html>

pro orchestr. ¹⁹⁷ Poprvé zazněly vánoční písně v původním textu. Namísto „matička milá“ se mohlo zpívat „Maria Panna chová děťátko“. ¹⁹⁸ Tato deska s názvem *Pokoj Vám...* zahrnuje písně lidové, barokní, ale i instrumentální pastorely. ¹⁹⁹ „*Vyšla ve dvou verzích, jako gramofonová deska a vedle toho digitální cédéčko.*“ ²⁰⁰

„*Po období, kdy jsme cinkali klíčema, pracovali a nestarali se o nic, tak se naráz společnost trošku z toho kvasu začala stabilizovat a přicházely mnohé nabídky. Bylo období, kdy jsme strašně jezdili do zahraničí, protože po pádu železné opony byl hlad po té východní kultuře. Náš první docela prestižní zájezd byl v roce 1994 do Japonska, kam jsme jeli Hradišťan a současně jako obraz té naší kultury v různých podobách taky s Emilem Viklickým a Zuzanou Lapčikovou.*“ ²⁰¹

Téhož roku se Hradišťan stává profesionálním hudebním tělesem. ²⁰² „*Definitivně jsem odešel zpátky na volnou nohu z rozhlasu. Se mnou vlastně i ti mladí jako David Burda a Milan Malina. Stali jsme se profesionální muzikou. Tady je zase jakoby institucionální zlom z toho amatérského na profesionální. A nejenom institucionálně, to že jsme chtěli vždycky hrát profesionálně už před tím, byť jsme statutem byli amatéři, to je samozřejmé. A to, že se někdo stane statutárně profesionál neznamená, že má ztratit to srdce amatéra nadšence.*“ ²⁰³ V tomto období hrála cimbálová muzika Hradišťan v následujícím obsazení: primáš Jiří Pavlica, 2. housle Lubomír Svatoš, 3. housle Milan Obdržálek, klarinet David Burda a František Petržel, cimbál Milan Malina, viola Miroslav Juračka, kontrabas Oldřich Kučera. ²⁰⁴

Koncert z folkového festivalu, který se konal ve Strážnici v roce 1993 vedl ke vzniku alba *Karel Šáněl a přátelé.* ²⁰⁵ První profilové album bývalého zpěváka Hradišťanu vzniklo v roce 1994 ve spolupráci s Alicí Holubovou, Hradišťanem a Pavlem Žalmanem

¹⁹⁷ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

¹⁹⁸ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě.* Praha: Vyšehrad, 2010, s. 20.

¹⁹⁹ *Pokoj Vám...* In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pokoj-vam>

²⁰⁰ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² ČÍHAL, Petr. Cimbálové muziky Jihovýchodní Moravy 2x je Hradišťan. *Malovaný kraj*, 2012, roč. XLVIII, č. 1, s. 28.

²⁰³ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁰⁴ *Ozvěny duše.* In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/ozveny-duse>

²⁰⁵ *Od večera do rána.* In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/od-vecera-do-rana>

Lohonkou.²⁰⁶ „Zpěvák Karel Sháněl byl nositelem toho starého způsobu interpretace z doby první republiky,“ vzpomíná Jiří Pavlica.²⁰⁷

Díky spolupráci s AG Flekem a Vlastou Redlem v roce 1994 vzniklo album s názvem *Vlasta Redl – AG Flek, Hradišťan – Jiří Pavlica*. Tento další experiment vedl k propojení lidové hudby, folku a rocku.²⁰⁸ „Bylo to v logice těch fúzí, crossoverů, spoluprací a těch dialogů.“²⁰⁹ Písně vznikaly v průběhu 80. let, kdy se Jiří Pavlica setkával s Vlastou Redlem na různých koncertech.²¹⁰ Projekt získal řadu ocenění.²¹¹

Další album s názvem *Ozvěny duše* vzniklo 22. – 23. října v roce 1994 ve studiu Českého rozhlasu v Brně.²¹² Jiří Pavlica zde zachytil materiál, který budoval v 80. letech.²¹³ Nacházíme zde tradici lidového zpěvu, ozvěny Velké Moravy, gotiky či baroka.²¹⁴

V roce 1995 Hradišťan spolupracoval s Cimbálovou muzikou Martina Hrbáče a kapelou Gajdoši s Otakarem Pokorným. Výsledkem spolupráce byl vznik alba *V Brně na Špilberku stojí vrany kůň* vydané v roce 1996.²¹⁵ Téhož roku přišla nabídka spolupráce na novém projektu s japonským multiinstrumentalistou Yaz-Kazem²¹⁶ (celým jménem Jatsu Kadzu Sato).²¹⁷ Album s názvem *Svítání* vzniklo v pražském vydavatelství Lotos v roce 1997. Yaz-Kaz představuje hudbu japonskou, africkou, brazilskou, východoasijskou, indonéskou a spolu s Hradišťanem vytváří fúzi hudebních stylů a kultur.²¹⁸

²⁰⁶ Karel Sháněl a přátelé. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/karel-shanel-a-pratele>

²⁰⁷ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁰⁸ Vlasta Redl - AG Flek, Hradišťan - Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-redl-ag-flek-hradistan-jiri-pavlica>

²⁰⁹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²¹⁰ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 63.

²¹¹ Vlasta Redl - AG Flek, Hradišťan - Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-redl-ag-flek-hradistan-jiri-pavlica>

²¹² Ozvěny duše. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/ozveny-duse>

²¹³ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²¹⁴ Ozvěny duše. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/ozveny-duse>

²¹⁵ V Brně na Špilberku stojí vrany kůň. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/v-brne-na-spilberku-stoji-vrany-kun>

²¹⁶ Příloha č. 15.

²¹⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 73.

²¹⁸ Svítání. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/svitani>

Album s názvem *Primáš Jaroslav Václav Staněk a Hradišťan v letech 1955–1975*, které vzniklo v roce 1997 zahrnuje hudební nahrávky Hradišťanu pod vedením primáše Jaroslavem V. Staňka.²¹⁹

V prosinci 1997 se konalo společné vystoupení Hradišťanu a Spirituál kvintetu v Besedním domě v Brně. Výsledkem této spolupráce byl vznik alba *Vánoční koncert*. Muzika Hradišťanu byla v následujícím složení: primáš Jiří Pavlica, 2. housle Lubomír Svatoš, klarinet a další dechové nástroje David Burda, cimbál Milan Malina, kontry viola Miroslav Juračka, kontrabas Oldřich Kučera. Pěveckou složku tvořili Stanislav Gabriel a Alice Holubová.²²⁰

V roce 1998 vzniklo ve spolupráci s choreografkou taneční složky Ladislavou Košíkovou hudebně-taneční pásmo *O Slunovratu...*²²¹ Premiérové vystoupení se konalo 30. dubna 1998 v Klubu kultury v Uherském Hradišti, na které přišlo 800 diváků.²²² Další spolupráce tentokrát s dětským pěveckým sborem Bambini di Praga vedla ke vzniku vánočního alba s názvem *Moravské koledy*.²²³

V roce 1999 se uskutečnila tradiční předmájová premiéra. K této příležitosti Hradišťan připravil pořad *O člověku*. Součástí představení byly i divadelní prostředky, které umocnily kulturní zážitek diváka. Pořad byl členěn na dvě části. První polovina zahrnovala pásmo z minulého roku *O Slunovratu*,²²⁴ které bylo hudebně i tanečně propracovanější.²²⁵

V druhé polovině pořadu zazněly zhudebněné středověké texty a lidové poezie.²²⁶

V létě téhož roku vzniklo album s názvem *O slunovratu*,²²⁷ které přináší písně na motivy veršů Jana Skácela, lidové poezie a verše z Janova evangelia.²²⁸ V rámci IX. festivalu

²¹⁹ Primáš Jaroslav Staněk a Hradišťan v letech 1955 - 1975. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/primas-jaroslav-stanek-a-hradistan-v-letech-1955-1975>

²²⁰ Vánoční koncert. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vanocni-koncert>

²²¹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²²² Autor neuveden. Hradišťan hrál a zpíval O slunovratu. *Velkomoravský kurýr*, 1998, roč. 1, č. 8, s.4.

²²³ Moravské koledy. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/moravske-koledy>

²²⁴ Autor pod šifrou -ama-. Hradišťan 99 - tradiční předmájová premiéra. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 17, s. 12.

²²⁵ ADAMCOVÁ, Danuše. Člověk může být čistý (Hradišťan 99 podruhé). *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 20, s. 13.

²²⁶ Autor pod šifrou -ama-. Hradišťan 99 - tradiční předmájová premiéra. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 17, s. 12.

²²⁷ O slunovratu. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/o-slunovratu>

²²⁸ ČERNÝ, Jiří. Jiří Černý: Skácel našel svého skladatele. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 2, s. 5.

hudebních nástrojů lidových muzik, který se konal v Klubu kultury v Uherském Hradišti bylo album pokřtěno.²²⁹ „Album se dotýká těch nejzákladnějších období lidského života. Těch uzlových bodů od zrození, přes zrání či dospívání, zamilování se, zrození nového života z člověka a pak odchod z tohoto světa. To byla myšlenka těch básní Jana Skácela, že ten Slunovrat je tedy nejenom v rámci toho jednoho roku, ale i ten lidský život má jaro, léto, podzim a zimu. Pak z vás vznikne nový život a zase má jaro, léto, podzim, zimu. Prostě ten koloběh je věčný, pokud se lidstvo nezblázní a nezničí se samo.“²³⁰

Dále Jiří Pavlica vzpomíná: „To jsme u toho, že člověk, když se ohlídně zpět, tak vždycky všem těm věcem věnoval to, co mohl a kam až v tu chvíli dosáhl. Ale někdy se stane, že ty projekty nebo to, co uděláte má šťastnější hvězdu a něco méně šťastnou. A něco na svoji hvězdu čeká, anebo se jí nedočká nikdy. Ale nebýt toho, že bych to neudělal, tak bych se zase neposunul o krok dál, to tak v životě je. A tady ten projekt O slunovratu s těmi básněmi Jana Skácela měl šťastnou hvězdu.“²³¹ V roce 2002 získalo album ocenění Zlaté desky. K této příležitosti vznikla rozšířená verze alba s názvem *Zlatý slunovrat* o záznam večera s básníkem Janem Skácelem, který byl hostem Hradišťanu v roce 1987 v Uherském Hradišti.²³²

Zajímavou událostí z roku 1999 byla reprezentace České republiky Hradišťanem v Uzbekistánu. Vedle výstavy Česká republika – váš obchodní partner účinkovala muzika souboru i na řadě koncertů uspořádaných pro významné uzbecké osobnosti.²³³ „Nic tak nádherného tady ještě nebylo, tvrdili účastníci koncertů.“²³⁴ Další zahraniční turné koncertů se uskutečnilo v Jižní Africe.²³⁵

V roce 2000 probíhaly třídní oslavy k příležitosti 50. výročí založení souboru písní a tanců Hradišťan. V programech účinkovalo přes 200 současných i bývalých hudebníků,

²²⁹ Autor pod šifrou avP. Hradišťan a IX. festival hudebních nástrojů lidových muzik. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 40, s. 18.

²³⁰ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²³¹ Tamtéž.

²³² O slunovratu. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/o-slunovratu>

²³³ Autor neuveden. Taškent holdoval Hradišťanu. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 33, s. 1.

²³⁴ Tamtéž, s. 1.

²³⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 77.

tanečníků a zpěváků.²³⁶ Součástí oslav byla i výstava fotografií, které vznikaly v průběhu 50 let působnosti souboru.²³⁷

Program oslav byl zahájen v sobotu 29. dubna členy Hradišťánku, kteří hráli a tancovali v ulicích Uherského Hradiště. Večerní pořad s názvem *Návraty a cesty I.* konaný v místním Klubu kultury představil současné členy souboru. Zazněla hudebně-taneční pásma Jiřího Pavlici a choreografky Ladislavy Košíkové.²³⁸

V neděli 30. dubna se představili bývalí i současní členové souboru, např. zpěváci Vlasta Grycová, Antonín Čevela, Josef Pilát a Stanislav Gabriel, bývalý primáš František Hamada a další. Koncert trval přes tři hodiny a v závěru zazněla píseň *Okolo Hradiště*.²³⁹ Poté proběhla noční beseda u cimbálu. Následující den se konala repríza nedělního programu, která ukončila jubilejní oslavy.²⁴⁰

Po úspěšných koncertech na přelomu dubna a května absolvoval soubor celou řadu vystoupení. V Dolních Bojanovicích, Valticích a Olomouci vystoupil s pásmem *O slunovratu*. Spolu s Ondřejem Havelkou, Hanou a Petrem Ulrychovými vystoupil Hradišťan při oslavách výročí Kordárny ve Velké nad Veličkou. Velký ohlas měly i brněnské koncerty na nádvoří hradu Špilberk, které byly beznadějně vyprodané. Další významné vystoupení se konalo v pražské Smetanově síni Obecního domu. K této příležitosti vznikla suita *Hanáckých tanců* v choreografii Ladislavy Košíkové.²⁴¹

V tomto roce vznikají další dvě alba. První s názvem *Sešli se I.* zahrnuje vybrané skladby ze stejnojmenného pořadu s Jiřím Pavlicou a hosty. Na albu zní písně např. Jiřího Nohavici, Karla Sháněla, Pavla Jurkoviče.²⁴² Album s názvem *Pastoral masses* je odlišné od předešlých projektů. Spojuje cimbálovou muziku s komorním orchestrem a ocitáme se v oblasti vážné hudby.²⁴³

²³⁶ Autor pod šifrou avP. Ohlédnutí za 50. výročí souboru Hradišťan. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 19, s. 13.

²³⁷ JILÍK, Jiří. Jubilejní Hradišťan: strhující, úchvatný. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 18, s. 1.

²³⁸ MADĚŘIČOVÁ, Anna. *Návraty a cesty*. *ZVUK*, léto, 2000, s. 74–75.

²³⁹ Příloha č. 16.

²⁴⁰ MADĚŘIČOVÁ, Anna. *Návraty a cesty*. *ZVUK*, léto, 2000, s. 74–75.

²⁴¹ POTYKA, Miroslav. Soubor Hradišťan v roce 50. výročí založení. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 43, s. 13.

²⁴² *Sešli se I.* In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-i>

²⁴³ *Pavlica/Zruněk - mše*. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pavlicazrunek-mse>

V rámci společného projektu České a Slovenské republiky vystoupil Hradišťan na světové výstavě EXPO 2000, která se konala v Hannoveru. Rok 2000 uzavřely vánoční koncerty konané na Velehradě.²⁴⁴

Od roku 2000 spolupracoval Jiří Pavlica s jihoafrickým hudebníkem Dizu Plaatjiesem, se kterým se seznámil v roce 1999 při koncertním turné Hradišťanu ve Stellenboschi v Jihoafrické republice.²⁴⁵ Již první setkání přineslo námět pro tvorbu budoucího CD. Při dalších návštěvách země proběhla společná práce na písních a natočení materiálu, díky kterému vznikl podklad pro album s názvem *Mys dobré naděje*, které se stalo symbolem lepších časů lidstva. Na dané téma vznikly texty od Jiřího Brabce, které primáš Hradišťanu zhudebnil. Zbývající písně přijel jihoafrický multiinstrumentalista natočit do České republiky. K této příležitosti se konalo několik společných vystoupení²⁴⁶. V roce 2001 vzniká album s názvem *Mys dobré naděje*, které získalo cenu Zlaté desky. O rok později bylo album rozšířené o CD *Ozvěny Afriky*.²⁴⁷ „*To byla nesmírně zajímavá a krásná spolupráce,*“ vzpomíná Jiří Pavlica.²⁴⁸

V roce 2001 vzniklo album *Sešli se II*.²⁴⁹ a díky další spolupráci Hradišťanu s dětským pěveckým sborem Bambini di Praga i album *Zpívání o lásce*.²⁵⁰

V roce 2002 se konal festival Folkové prázdniny v Náměšti nad Oslavou, kde vystoupil Hradišťan spolu s polskou skupinou Muzykanci. Díky záznamu tohoto koncertu vyšlo album s názvem *Hradišťan Muzykanci*.²⁵¹ Pokračování výběru skladeb z pořadu Jiřího Pavlici a jeho hostů vedlo ke vzniku CD *Sešli se III*.²⁵² a *Sešli se IV*.²⁵³

²⁴⁴ POTYKA, Miroslav. Soubor Hradišťan v roce 50. výročí založení. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 43, s. 13.

²⁴⁵ Mys dobré naděje. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/mys-dobre-nadeje>

²⁴⁶ Příloha č. 17.

²⁴⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 77–81.

²⁴⁸ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁴⁹ Sešli se II. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-ii>

²⁵⁰ Zpívání o lásce. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/zpivani-o-lasce>

²⁵¹ Hradišťan Muzykanci. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistan-muzykanci>

²⁵² Sešli se III. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-iii>

²⁵³ Sešli se IV. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-iv>

V červnu 2002 vycestoval Hradišťan do Mongolska. K příležitosti Dnů české kultury se zde konala vernisáž výstavy pražské malířky Nataši Sutté. Soubor zahájil výstavu písní z alba *O slunovratu*. Dále se členové souboru setkali s mongolskými hudebníky lidových písní a při této příležitosti nacvičili pásma pro společné koncerty.²⁵⁴ Složení muziky bylo následující: primáš Jiří Pavlica, 2. housle Lubomír Svatoš, klarinet a další dechové nástroje David Burda, cimbál Milan Malina, kontrabas Dalibor Lesa, kontry viola Aleš Kropáč, klávesy a perkuse Josef Fojta, zpěv Alice Holubová.²⁵⁵

V roce 2005 vzniklo album *Hrajeme si u maminky*.²⁵⁶ „*Jak nám dorůstaly děti, tak jsem natočil cédéčka s písničkami pro děti, a to jsem dělal strašně rád. To byl takový odpočinek. Zapojovali jsme tam i rodinné příslušníky,*“ vzpomíná Jiří Pavlica.²⁵⁷ CD zahrnuje 37 písní v interpretaci Hradišťanu a dětí ze soutěže Zazpívej slavičku.²⁵⁸

Následujícího roku vzniklo album s názvem *Hradišťan live*, kde znějí písně z živých koncertů konaných v roce 2005. V roce 2009 získalo ocenění Zlaté desky a k této příležitosti se doplnilo o druhé CD s názvem *Co se nevešlo*.²⁵⁹

Chvění – Suita dialogů

Významným projektem obsahující autorské skladby a hudební materiál Jiřího Pavlici se stalo album s názvem *Chvění – Suita dialogů*, které vzniklo v roce 2007.²⁶⁰ „*To byla přímo nabídka od FOK Symfonického orchestru hlavního města Prahy. Paní dramaturgyně přijela a tady to vznikalo. To jsou v životě výzvy, které se neodmítají. Neměl jsem nouzi o práci. Vedle toho jsem napsal tady desítky scénických hudeb pro divadla a spousta hraní a koncertů, o tom ani nemluví. Když přijede dramaturgyně FOKu tak mi řekla, abych napsal celovečerní projekt a pozval si tam koho chci. A jediné pomyslné zadání tam bylo, že by to mohly být nějaké ty dialogy. Nabídl jsem jí několik dialogů. Ale nakonec z toho vznikl dialog,*

²⁵⁴ SUTTÁ, Nataša. S Hradišťanem v Mongolsku. *Slovácké noviny*, 2003, roč. 13, č. 3, s. 12–14.

²⁵⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 113.

²⁵⁶ Hrajeme si u maminky. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hrajeme-si-u-maminky>

²⁵⁷ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁵⁸ Hrajeme si u maminky. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hrajeme-si-u-maminky>

²⁵⁹ Hradišťan Live + Co se nevešlo. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistan-live-co-se-neveslo>

²⁶⁰ Chvění: Suita dialogů. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/chveni-suita-dialogu>

který jsem pak nazval Chvění podle Holanovy básně Co je beze chvění, není pevné. To byl pro mě přelomový projekt,“ vzpomíná Jiří Pavlica.²⁶¹

Suita zahrnuje čtyři dialogy, které jsou vedeny různými směry. V dialogu básnickém jsou zhudebněny básně Jana Skácela a Vladimíra Holana. Dialog s minulostí zahrnuje zhudebněné staroslověnské texty svatého Cyrila z roku 863 nebo staročeské texty z Dalimilovy kroniky. V rámci etnického dialogu vystoupili altajští hudebníci. Poslední dialog o naději uzavírá celou suitu a přináší sdělení, že naději na dialog má každý z nás.²⁶² Na projektu spolupracovala Filharmonie Brno, trio alikvotních zpěváků Altai Kai a skupina bicích nástrojů Jumping Drums.²⁶³

Dalším zajímavým projektem tohoto roku byla účast souboru na operním festivalu Smetanova Litomyšl, kde představil originální dílo s názvem *Kytice*. Skladbu choreograficky zpracovala Ladislava Košíková. Hradišťan zde sklidil obrovský úspěch.²⁶⁴ Rok 2007 uzavřel Vánoční koncert, který se konal v Besedním domě v Brně. Adventní a vánoční skladby zněly v podání Hradišťanu, Filharmonie Brno a sboru Kantiléna. Díky záznamu tohoto večera vzniklo v roce 2009 album s názvem *Z hvězdy vyšlo slunce*.²⁶⁵ Téhož roku vzniká i CD *Studánko rubínko*, které svým obsahem navazuje na album *Hrajeme si u maminky* (2005).²⁶⁶

V roce 2010 oslavil Hradišťan 60 let své činnosti. Koncepce tohoto výročí se lišila od předcházejících let.²⁶⁷ V pátek 30. dubna proběhlo setkání všech generací souboru v uherskohradišťském Klubu kultury.²⁶⁸ Neformální večer provázela pestrá hudební i taneční čísla, rozhovory a vzpomínky.²⁶⁹ Druhý slavnostní koncert se uskutečnil 7. května, kdy Hradišťan představil publiku novou inscenaci s názvem *Třikrát je člověk*.²⁷⁰ Hudebně-taneční pořad představil nevšední chvíle lidského života.²⁷¹ Na projektu

²⁶¹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁶² SPĚVÁK, Přemysl. Chvění je suitou dialogů. *Slovácký deník*, 2007, č. 113, s. 3.

²⁶³ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 127.

²⁶⁴ Autor neuveden. *Kytice podle not Hradišťanu*. *MF DNES*, 2007, roč. 18, č. 147, s. 7.

²⁶⁵ *Z hvězdy vyšlo slunce*. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/z-hvezdy-vyslo-slunce>

²⁶⁶ *Studánko rubínko*. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/studanko-rubinko>

²⁶⁷ POTYKA Miroslav. Hradišťan už chystá oslavy 60 let své existence. *Slovácký deník*, 2009, č. 268, s. 4.

²⁶⁸ POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu (IV. Část 1995–2010). *Slovácký deník*, 2010, č. 99, s. 4.

²⁶⁹ POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu – historie i současnost. *Slovácké noviny*, 2010, č. 104, s. 4.

²⁷⁰ POTYKA, Miroslav. Nová inscenace Hradišťanu: třikrát je člověk. *Slovácké noviny*, 2010, č. 109, s. 4.

²⁷¹ ŠUPKA, Ladislav. Ohlédnutí za jubileem Hradišťanu. *Slovácký deník*, 2010, č. 134, s. 8.

spolupracovali Jiří Pavlica (hudba), choreografka Ladislava Košíková, Michal Stránský (texty) a Eva Jiříková (kostýmy a scéna).²⁷²

V následujících letech Hradišťan absolvoval nespočet koncertů, vystoupení, spoluprací i zahraničních zájezdů. „*Když si uvědomíte, že člověk stojí 120x až 150x na jevišti v roce, musí někdy odpočívat a věnovat se rodině, není to jednoduché.*“²⁷³

„*Takové malé shrnutí jsme s Hradišťanem udělali v cedéčku Vteřiny křehké. Je to o čase a uvědomění si toho, že ten čas je každému nějak dán a každému jednou skončí. Neznamena to ale to, že se nemůžeme dále radovat ze života, plánovat a dál mít své sny, ale jisté shrnutí neuškodí.*“²⁷⁴ Toto album má pro Jiřího Pavlicu zásadní význam. Odráží jeho osobní výpověď. Každá vteřina, kterou člověk má na tomto světě je velmi křehká a život se může během okamžiku naprosto změnit. Album vzniklo v roce 2014.²⁷⁵

V roce 2017 vzniklo album *Pozdraveno budiž světlo* s tematikou Vánoc a zimní dobou.²⁷⁶ O dva roky později často Hradišťan vystupoval s Vlastou Redlem. „*Současně s tím jsme velmi často hrávali se Spirituál kvintetem. Tyhle ty koncerty jsme se Spirituál kvintetem a Dášou Peckovou natočili. To bylo zajímavé, že to byla taková trojkombinace, a to jsme natočili těsně před Covidem v roce 2019 záznam asi dvou koncertů. Tu hodnotu tomu dal až Covid, protože jednou z prvních obětí Covidu byl Dušan Vančura, člen Spirituál kvintetu. On nezemřel na covid, ale na to, jak nefungovalo nic. On zemřel na sepsi, když měl zánět zubů. Nestihli mu pomoci. Záhy na to zemřel Jirka Cerha. Je to dokument doby. Je to dokument starého dobrého Spirituál kvintetu, a to už se nikdy nevrátí, takže v tom je ta hodnota.*“²⁷⁷ Album s názvem *Hradišťan & Jiří Pavlica & Spirituál kvintet & Dagmar Pecková* vzniklo v roce 2020.²⁷⁸

²⁷² POTYKA, Miroslav. Nová inscenace Hradišťanu: třikrát je člověk. *Slovácké noviny*, 2010, č. 109, s. 4.

²⁷³ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁷⁴ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁷⁵ Vteřiny křehké. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vteriny-krehke>

²⁷⁶ Pozdraveno budiž světlo. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pozdraveno-budiz-svetlo>

²⁷⁷ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

²⁷⁸ Dagmar Pecková, Spirituál kvintet, Hradišťan Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/dagmar-peckova-spiritual-kvintet-hradistan-jiri-pavlica>

Koncert pořádaný 21. listopadu 2021 v kroměřížském Domě kultury vedl ke vzniku doposud posledního alba souboru: *Jiří Pavlica & Hradišťan, Hana a Petr Ulrychovi & Javory Beat*.²⁷⁹

V současné době muziku Hradišťanu²⁸⁰ tvoří: Jiří Pavlica (umělecký vedoucí, housle, zpěv), David Burda (klarinet a další dechové nástroje, zpěv), Josef Fojta (klávesy, perkuse, zpěv), Milan Malina (cimbál, zpěv), Roman Gill (kvinton, zpěv), Milan Gablas (kontrabas, zpěv) a Alice Holubová (zpěv). Soubor se účastní domácích i zahraničních festivalů a koncertů, spolupracuje s osobnostmi různých hudebních žánrů a kultur. Dále spolupracuje s televizí, rozhlasem a filmem.²⁸¹

K budoucí činnosti tělesa se Jiří Pavlica vyjádřil následovně: „*Letos mám, když Pán Bůh dá a dožiju se, kulaté narozeniny. V rámci těch kulatin mám koncerty s orchestry. Tam kde jsou orchestry, tam budou koncerty. To teď připravuju, na tom teďka pracuju, a když už jsme u těch plánů, tak mám ještě jeden velký plán. To bych chtěl udělat skladbu, která by měla být obecně proti jakékoliv totalitě. Bude to na pozadí příběhu lidí z Uherskohradišťské věznice. To chci velkým obloukem splatit tomuto kraji takový dluh. Protože je to úžasný kraj a já jsem jej nikdy neopustil.*“²⁸²

²⁷⁹ Jiří Pavlica & Hradišťan, Hana a Petr Ulrychovi & Javory Beat. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/jiri-pavlica-hradistan-hana-a-petr-ulrychovi-javory-beat>

²⁸⁰ Příloha č. 18.

²⁸¹ Kapela. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/kapela>

²⁸² Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

4 Významní členové cimbálové muziky Hradišť'an

Následující kapitola se věnuje významným osobnostem Hradišť'anu, které určovaly v průběhu let tvůrčí profil souboru.

4.1 Jaroslav Václav Staněk

Jaroslav Václav Staněk²⁸³ se narodil 20. dubna 1922 v Uherském Hradišti. Od dětství projevoval nadání ve hře na housle a jevil zájem o folklorní hudbu. V roce 1936 se stává nejmladším členem Slováckého krúžku v Uherském Hradišti. V Hodoníně studoval obor hudební nástrojář, který ze zdravotních důvodů nemohl dokončit.²⁸⁴ V letech 1938–1942 navštěvoval Školu uměleckých řemesel v Brně, obor kresby a malby zejména u Jaroslava Krále a Petra Dilingera.²⁸⁵ Současně hrál na housle v brněnském Slováckém krúžku. Poté pracoval ve firmě Kunz, která se zaměřovala na výrobu malířských potřeb.²⁸⁶ V roce 1942 se konala jeho první výstava výtvarné tvorby v Olomouci.²⁸⁷

V letech 1945–1954 působil jako jevištní výtvarník a šéf výpravy ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti. Poté byl zaměstnán Závodním klubem Mikrotechny v Uherském Hradišti.²⁸⁸ V roce 1948 uzavřel sňatek s Jindrou Minaříkovou.²⁸⁹

V roce 1950 stál u založení souboru Hradišť'an a o rok později se stal primášem a uměleckým vedoucím muziky.²⁹⁰ V roce 1955 založil dětskou taneční složku Hradišť'ánek a o rok později dětskou cimbálovou muziku. Jeho činnost směřovala i mimo soubor. Zasloužil

²⁸³ Příloha č. 19.

²⁸⁴ ČEVELA, Jíří. Jaroslav Václav Staněk. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z:

https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118

²⁸⁵ *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 110.

²⁸⁶ ČEVELA, Jíří. Jaroslav Václav Staněk. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z:

https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118

²⁸⁷ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 118.

²⁸⁸ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišť'an 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

²⁸⁹ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 118–119.

²⁹⁰ Tamtéž, s. 84.

se o vznik Dolňáckých slavností v Hluku. Mnoho let byl také členem programové rady Strážnických slavností.²⁹¹

V 70. letech mu byla z politických důvodů činnost v Hradištvanu zakázána. To mělo vliv na jeho psychické i fyzické zdraví, které se zhoršovalo.²⁹² Staněk umírá 22. května 1978 v Uherském Hradišti.²⁹³

V tvůrčím projevu Jaroslava V. Staňka se odráží jeho mnohostranný talent. Hudební, taneční i výtvarná sféra zasáhla do folklorního hnutí. V oblasti hudební se odráží jeho sběratelská činnost lidových písní a jejich následné zpracování. Odkaz primášský se stal synonymem Staňkovy osobnosti.²⁹⁴ Tvůrčí činnost v taneční oblasti směřovala k jevištní stylizaci původního tanečního materiálu, ale i k tematicky zaměřeným pásmům jako např. *Vojna, Dožínky, U muziky*.²⁹⁵

Jaroslav V. Staněk se podílel na řadě nahrávek pro Československý rozhlas Brno, na gramofonové desce *Hraje a zpívá Hradišťan*. Z rozhlasového archivu vzniklo CD *Primáš Jaroslav Václav Staněk a Hradišťan v letech 1955–1975*. V roce 1977 byl natočen o Staňkovi krátký film *Zkouška souboru*. V roce 1988 vznikla monografie *Primáš Jaroslav Václav Staněk*, která shrnuje jeho dílo.²⁹⁶

4.2 Jaroslav Čech

Jaroslav Čech²⁹⁷ se narodil 22. května 1932 v Uherském Hradišti. Zde navštěvoval měšťanskou školu i školu hudební. Na housle se učil u ředitele Františka Vávrů. Již od dětství vystupoval na mnoha koncertech a rozvíjel svůj talent.²⁹⁸

Při studiu na Gymnáziu v Uherském Hradišti založil cimbálovou muziku. Poté začal studovat hudební vědu a národopis na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně

²⁹¹ ČEVELA, Jíří. Jaroslav Václav Staněk. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118

²⁹² STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 91.

²⁹³ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

²⁹⁴ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 20–21.

²⁹⁵ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

²⁹⁶ Tamtéž.

²⁹⁷ Příloha č. 20.

²⁹⁸ ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001, s. 11.

(1951–1956). V této době působil jako primáš a později jako cimbalista brněnského Slováckého krúžku. Na Filozofické fakultě založil cimbalovou muziku, kde hrál na cimbál.²⁹⁹ Tomu předcházely zdravotní problémy, díky kterým mu lékaři zakázali hrát na housle.³⁰⁰ „*Sám se naučil hrát na cimbál a vlastně začal tvořit i přednesové skladby, které měly i velký úspěch. Na tehdejší dobu byly zcela novátorské a široko daleko nebyly opakovatelné, protože on byl skutečně jako na ten cimbál virtuóz,*“ vzpomíná Jan Maděrič.³⁰¹ V roce 1953 se stal cimbalistou Hradišťanu a ovlivnil jeho podobu v následujících letech.³⁰²

Po studiích byl zaměstnán v Závodním klubu Mikrotechny v Uherském Hradišti jako kulturní pracovník. V roce 1956 se stal uměleckým vedoucím muziky Hradišťanu.³⁰³ V této době usilovně sbíral lidové písně, zejména ve Strání, Bílovicích a Starém městě. Písně zapisoval dle sluchu a následně je rozepsal pro hudební nástroje muziky.³⁰⁴ V roce 1967 se konal festival v Itálii, kde Jaroslav Čech získal zlatou medaili za sólo na cimbál. Excelentně vystoupil v pořadu Hradišťanu *Zvony zvoňte, hudci hrajte...* Jeho umění dokumentuje např. deska *Odkaz Jaroslava Čecha a Hradišťtu, Hradišťtu*. Dále CD *Vzpomínky na Jaroslava Čecha*, které je součástí publikace *Pozdrav do nebe – Vzpomínky na Jaroslava Čecha*.³⁰⁵

Velkým přínosem byla i Čechova pedagogická činnost. V roce 1958 začal vyučovat hudební teorii a cimbál na hradišťské LŠU, kde následně založil dětskou cimbalovou muziku.³⁰⁶ V roce 1969 vznikla Čechova publikace *O lidové písni, lidové instrumentální hudbě a jejím využití na lidových školách umění*, která zahrnuje úvahy o vnímání lidové kultury společností, vývoj a charakter lidové písně na Moravě. Dále se zabývá hudebními nástroji, které se vyskytovaly v moravském lidovém prostředí.³⁰⁷

²⁹⁹ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

³⁰⁰ ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001, s. 12–13.

³⁰¹ Rozhovor s Janem MADĚŘIČEM, Uherské Hradiště 13. 2. 2023.

³⁰² MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

³⁰³ Tamtéž.

³⁰⁴ ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001, s. 13–14.

³⁰⁵ POTYKA, Miroslav. Před 50 lety zemřel Jaroslav Čech. *Slovácký deník* [online]. 2020 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://slovacky.denik.cz/ctenar-reporter/pred-50-lety-zemrel-jaroslav-cech-20200424.html>

³⁰⁶ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

³⁰⁷ ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001, s. 57.

Jaroslav Čech se dále podílel na hudebních úpravách a kompozicích děl pro Slovácké divadlo v Uherském Hradišti, jako např. divadelní hry *Její pastorkyňa*, *Gazdina roba* nebo *Maryša*.³⁰⁸

Čech náhle umírá 6. března 1970. Cimbálová muzika, která fungovala při LŠU se postupně zformovala v Cimbálovou muziku Jaroslava Čecha a nadále nese odkaz tohoto významného cimbalisty, pedagoga, sběratele a upravovatele lidových písní.³⁰⁹

4.3 Jan Vančura

Jan Vančura³¹⁰ se narodil 13. srpna 1926 v Uherském Hradišti. V rodném městě studoval na Obchodní akademii. Poté byl v roce 1945 přijat na Vysokou školu politicko-sociální v Praze. Po roce studium ukončil. Vrátil se do rodného města, kde byl zaměstnán v propagačním oddělení národního podniku MESIT. V roce 1972 byl z politických důvodů přeložen do slévárny, kde zůstal až do důchodového věku.³¹¹

Celoživotní radostí se pro Jana Vančuru stala muzika a folklor. Muzikantské začátky směřují do Slovácké filharmonie v Uherském Hradišti, kde hrál na violu. Dále působil jako pedagog v hudebních školách v Boršicích a Osvětimanech (housle, kytara, klavír).³¹² Krátce působil v cimbálové muzice, kterou založil zaměstnanec MESITu Zdeněk Macháček.³¹³

Jeho osobnost je však nejvíce spojována s cimbálovou muzikou Hradišťan, kde působil od začátku 50. let jako zpěvák a hráč na kontrabas. V roce 1974 mu byla činnost z politických důvodů zakázána. Následně se stýkal se souborem jen při různých příležitostech, především jako souborový Mikuláš.³¹⁴

³⁰⁸ POTYKA, Miroslav. Vzpomínka na muzikanta a pedagoga Jaroslava Čecha. *Slovácký deník* [online]. 2010 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: https://slovakky.denik.cz/tydenik_slovacko/tydenik-vzpominka-jaroslav-cech20100303.html

³⁰⁹ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

³¹⁰ Příloha č. 21.

³¹¹ POTYKA, Miroslav. K 95. narozeninám muzikanta a zpěváka Jana Vančury. *Slovácký deník* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovakky.denik.cz/kultura_region/95-narozneniny-muzikanta-a-zpevaka-jana-vancury-20210802.html

³¹² POTYKA, Miroslav. Zpěvák a muzikant Jan Vančura slavil své devadesátiny. *Slovácký deník* [online]. 2016 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: https://slovakky.denik.cz/kultura_region/zpevak-a-muzikant-jan-vancura-slavil-sve-devadesatiny-20160914.html

³¹³ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

³¹⁴ POTYKA, Miroslav. K 95. narozeninám muzikanta a zpěváka Jana Vančury. *Slovácký deník* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovakky.denik.cz/kultura_region/95-narozneniny-muzikanta-a-zpevaka-jana-vancury-20210802.html

Hudci Pondělníci

V roce 1983 umírá původní člen Hradišťanu, klarinetista Otakar Horký.³¹⁵ Po pohřbu jeden z bývalých členů muziky Hradišťanu řekl: „*Herdek chlapi, neměli bysme toho nechat, měli bysme pokračovat.*“³¹⁶ Bývalí členové muziky se sešli ve Slovácké búde.³¹⁷ „*Našel se i den, kdy se budeme scházet. Tak jsme si řekli, že každé druhé pondělí a krédem celých Pondělníků bude Jaroslav V. Staněk,*“ vzpomíná Jan Vančura.³¹⁸

„*Já jsem tam přišel s jeho písňema a přišli tam najednou zpěváci, a hlavně muzikanti z jiných souborů, kteří už tam nebyli a kterým se u nás zalíbilo. Nakonec vznikl soubor Hudci Pondělníci, který už existuje 40 roků a pořád máme Staňka jako takovou hvězdičku. A proto my jsme dali dohromady ty Pondělníky, aby někdo držel tu tradici, aby ta tradice pokračovala dál. A v těch Pondělnících opravdu žije a pokračuje hradišťanská muzika, která dodržuje tradici. Schází se tam 6–7 muzikantů.*“³¹⁹

Primášem souboru byl zakládající člen Hradišťanu František Hamada. V roce 2020 ve svých 106 letech umírá a roli primáše převzal Jiří Potyka.³²⁰

Kontrabasista a zpěvák Jan Vančura je ve svých 97 letech stálým členem souboru. „*Dneska tu basu nehraju, protože už nestisknu ty struny. Mohlo by to znít falešně, ale su šťastný, že jsme dali dohromady ty Pondělníky, to jsou muzikanti důchodci,*“ uvádí Jan Vančura.³²¹

Jiří Pavlica vzpomíná: „*On chodí do Pondělníků, a to je jeho srdeční záležitost. Tam si oni pozpívají, povzpomínají na staré písničky. Někdy při nějaké příležitosti tam zajdu, ale je to velmi sporadické. Člověk si tam uvědomí ty vazby na ty dřívější, starší generace a zároveň jim tu jejich poetiku neberu. To je svět lidové hudby, jak má být – autentický. Oni si to interpretují a hrajou někde v soukromí. Někde v místnosti nebo ve sklepě. Ale já jsem vyrostl na jiné sféře prezentování. To znamená na jevišti, ve studiích nebo při koncertních příležitostech. Tam samozřejmě tuhle formu nemůžete přenést, protože to prostě nejde.*“

³¹⁵ POTYKA, Miroslav. K 95. narozeninám muzikanta a zpěváka Jana Vančury. *Slovácký deník* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/kultura_region/95-narozneniny-muzikanta-a-zpevaka-jana-vancury-20210802.html

³¹⁶ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherské Hradiště 2. 12. 2022.

³¹⁷ POTYKA, Miroslav. Jan Vančura oslavil pětadevadesátiny. *Malovaný kraj*, 5/2021, s. 22.

³¹⁸ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherské Hradiště 2. 12. 2022.

³¹⁹ Tamtéž.

³²⁰ POTYKA, Miroslav. Hudci Pondělníci udržují tradici. *Slovácký deník* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/hudci-pondelnici-udrzuji-tradici-20221220.html

³²¹ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherské Hradiště 2. 12. 2022.

*V okamžiku, kdy jdete na podium, vy musíte předvést výkon, aby vás ti lidi nepřestali mít rádi. Já jim jejich svět neberu a rád se do něho nezávisle a bezelstně vracím. Zároveň jim nemutím moje vidění a vnímání hudby, ale oni to respektují a akceptují.*³²²

V průběhu let vznikla tři alba Pondělníků: *František Hamada a přátelé, Hudci Pondělníci Janu Vančurovi k 85. narozeninám* a *Hudci Pondělníci na Žižkov a zase zpět*.³²³

4.4 Jiří Pavlica – současný primáš a umělecký vedoucí souboru

Jiří Pavlica³²⁴ se narodil 1. prosince 1953 v Uherském Hradišti. Jeho dětství bylo velmi šťastné a harmonické. Hudební nadání získal především po své mamince. Tento dar měli i jeho 3 sourozenci – bratr hrál na housle a violu, sestry na klavír.³²⁵ Studoval na LŠU v Uherském Hradišti a současně byl členem cimbálové muziky Jaroslava Čecha.³²⁶

V 15 letech začal uvažovat o studiu na konzervatoři, ale v této době nebyl zcela přesvědčen. S pomocí rodičů se o rok později rozhodl pro Střední ekonomickou školu v Uherském Hradišti. Zde ale pochopil, že ho ekonomie nenaplňuje a začal se plně věnovat hudbě.³²⁷ Při studiu hrál na housle v nejrůznějších folklorních souborech např. ve folklorním souboru *Dolina*.³²⁸ Dále působil ve Slovácké filharmonii, kterou vedl dirigent Oldřich Halma.³²⁹

V roce 1973 byl přijat ke studiu muzikologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. O dva roky později začal studovat housle na konzervatoři v Brně u profesora Stanislava Tomáška a Pavla Kyncla. Vzdělání si doplnil studiem kompozice na JAMU (Janáčkova akademie múzických umění) v Brně u Arnošta Parsche a Zdeňka

³²² Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³²³ POTYKA, Miroslav. Jan Vančura oslavil pětadevadesátiny. *Malovaný kraj*, 5/2021, s. 22.

³²⁴ Příloha č. 22.

³²⁵ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 1. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

³²⁶ *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 88.

³²⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 22.

³²⁸ *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 88.

³²⁹ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 2. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

Pololánika.³³⁰ „Skladbu jsem nestudoval jenom na JAMU, ale taky jsem to měl u Jaroslava Krčka, protože on mně nesmírně pomáhal a v mnoha věcech radil. Trošku se považuju za jeho žáka,“ uvádí Jiří Pavlica.³³¹

Mezi lety 1972 až 1973 se stává členem souboru Hradišťan.³³² „Když jsem přišel prvně do muziky, to byla muzika, která byla hodně zakotvena a zabořena. Byla to klasická, tradiční, takzvaná cimbálová muzika v tom obsazení, v jakém obvykle hraje: primáš, druhé housle, třetí housle, v tomto případě klarinet, cimbál, kontra houslový a violový a kontrabas. Toto bylo tehdejší základní zakotvení a obsazení té muziky. Zakotvení v repertoáru mírně značně v lidové hudbě. Určující osobností nebo spíš duchem té muziky byl Jaroslav Staněk, dneska legendární primáš, vzpomíná Jiří Pavlica na začátky působení v souboru.³³³ V roce 1975 se stává primášem. „Primášem se člověk stane tak, že ho ostatní akceptují,“ vzpomíná Jiří Pavlica.³³⁴ Od roku 1978 až do současnosti působí jako umělecký vedoucí a primáš souboru.³³⁵

Po ukončení studií na Filozofické fakultě byl dva roky ve svobodném povolání. Stal se členem skupiny Javory Petra Ulrycha.³³⁶ Na toto období Jiří Pavlica vzpomíná velmi rád, i když bylo velmi časově náročné. Přibývalo koncertů u obou těles a stíhat všechna vystoupení nebylo lehké.³³⁷ V Javorech působil až do roku 1982. V tomto období natočil s Javory 3 gramofonové desky – *Zpívání, Ententyky* a *Zpívání při vínečku*.³³⁸

Na podzim 1980 se stal hudebním redaktorem Československého rozhlasu v Brně, kde působil až do roku 1994.³³⁹

³³⁰ HEMALA, Karel. Hradišťan mě naučil být běžcem na dlouhou trať, říká Jiří Pavlica. *Malovaný kraj*, 2007, roč. 43, č. 2, s. 22–23.

³³¹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³³² RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 9.

³³³ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³³⁴ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 10.

³³⁵ Tamtéž, s. 163.

³³⁶ *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997, s. 88.

³³⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 26–27.

³³⁸ Tamtéž, s. 28.

³³⁹ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 3. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

V roce 1984 se Jiří Pavlica oženil³⁴⁰ s Martinou Nyklovou. Spolu mají dvě děti Annu Magdalenu a Marka.³⁴¹

Ve tvůrčí a interpretační činnosti Jiřího Pavlici se odráží autorsko-interpretační propojení, díky kterému vzniká široký dramatický i hudební záběr. Jeho činnost je spojována především se souborem Hradišťan.³⁴²

Z bohaté diskografie autorské tvorby a spoluprací můžeme jmenovat např. CD *Prší déšť*, které vzniklo ve spolupráci s Emilem Viklickým a Zuzanou Lapčíkovou, spojující folklor a jazz. Album *Odešel tiše za ticho se schovat* odráží básně Jana Skácela. „*Tam byly skladby Miloše Štědrone, Aloise Piňose a Arnošta Parše, který mě učil na JAMU,*“ vzpomíná Jiří Pavlica.³⁴³ Dále *Pastoral masses, Ozvěny Afriky, Neseme vám...* a mnoho dalších.³⁴⁴

Činnost Jiřího Pavlici zahrnuje i hudbu scénickou. První nabídka přišla od Slováckého divadla v Uherském Hradišti, kde se podílel na zpracování dramatu *Její Pastorkyňa* v režii Huga Domese. Poté se podílel na inscenaci pohádky *Jak se bubnuje na princezny* od režiséra Igora Stránského. Ve spolupráci s režisérem Františkem Čechem vznikli *Broučci*.³⁴⁵ Z výčtu scénické tvorby dále uvádíme inscenaci *Babička, Naši furianti, Oráč a smrt, Komedie o umučení Páně, Rok na vsi*.³⁴⁶

Jiří Pavlica se rovněž uplatňuje i v tvorbě hudby pro televizní pořady a filmy. Dlouhodobě spolupracoval s dramaturgyní Nad'ou Urbáškovou, která se programově věnovala lidové kultuře. Vznikl cyklus s názvem *Sešli se...*, ve kterém Jiří Pavlica představoval hudebníky různých žánrů a významné osobnosti. Nesmíme zapomenout na písně k televizním pohádkám jako *Král ozvěny, O králi Ječmínkovi* atd.³⁴⁷

V roce 2000 vznikla folk-jazz-rocková skupina s názvem *Salvia*. „*V těchto letech jsem udělal takovou skupinu, protože mi ten Hradišťan byl málo a furt jsem chtěl pokoušet*

³⁴⁰ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 4. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

³⁴¹ Jiří Pavlica. In: *Encyklopedie města Uherské hradiště* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://encyklopedie.mesto-uh.cz/home-muh/?acc=profil_osobnosti&load=1584

³⁴² RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 163–164.

³⁴³ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁴⁴ ČÍHAL, Petr. Jiří Pavlica. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118

³⁴⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 45–46.

³⁴⁶ Tamtéž, s. 47.

³⁴⁷ Tamtéž, s. 49.

dál a dál. Salvia znamená šalvěj. Čili znovu jsem tam v duchu toho měl, že chci tou hudbou léčit. Ale tam už jsem na to neměl síly. Narodily se nám děti, a to je asi jediná věc, kterou jsem v životě nedotáhl. Ani jsme to nezachytili na cédéčku, tam jsou jen nějaké živé nahrávky z koncertu. Ale s odstupem času si myslím, že to nebylo úplně špatné,“ vzpomíná Jiří Pavlica.³⁴⁸

*„Když jsem vyzkoušel všechno hudebně mně dostupné, tak jsem se začal více a více zabývat vážnou hudbou.“³⁴⁹ V roce 1997 vznikla *Missae brevis pastoralis*.³⁵⁰ „V roce 2004 jsem napsal oratorium, velké asi 70minutové. Hrála to Pražská komorní filharmonie, zpíval Kühnův pěvecký sbor a dirigoval to Tomáš Hanus. Byl to tenkrát novoroční přímý přenos. To byla vážná hudba na nejrůznější texty od starozákonních textů, židovské tradice, až po staroslověnské texty. Já jsem tam chtěl každou z těch církevních konfesí nějakým způsobem jakoby zahrnout. To oratorium se jmenuje *Oratorium smíru*, aby se všichni k sobě chovali slušně a smířili se,*“ uvádí Jiří Pavlica.³⁵¹ V rámci mezinárodního projektu Europera vzniklo v roce 2012 *Oratorium porta peregrinorum (Brána poutníků)*. „*Mně se líbilo to, jakou měla Europera náplň. Hledala spojnice mezi Německem, Polskem a Čechy. Ta spolupráce fungovala na příhraniční oblasti. Já jsem se spojil s profesorem Jiřím Fialou z UPOLu. Nechal jsem si od něj zpracovat takový průřez dějinami, kdy se tyto národy nejvíce potkávaly a vzdalovaly. Tak jsme se pozastavili u několika epoch. Jednou z těch šťastných epoch byla epocha svatého Vojtěcha, posledního Slavníkovce a biskupa pražského, který žil na konci prvního tisíciletí. A my jsme se ocitali na začátku dalšího tisíciletí. Tak mně to přišlo symbolické. To jsem si nastudoval a požádal jsem česko-polskou básničku Renatu Putzlacher o napsání textů a já jsem na to napsal oratorium.*“³⁵²

Jiří Pavlica se dále podílí na hudebně-dramaturgické činnosti tanečního souboru Hradišťan, kde spolupracuje s choreografkou Ladislavou Košíkovou. Zajímavá spolupráce byla i s baletem Národního divadla v Praze v projektu *Ej, láska*.³⁵³ Od roku 1987 spolupracuje na programech Mezinárodního folklorního festivalu konaného ve Strážnici.³⁵⁴

³⁴⁸ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁴⁹ Tamtéž.

³⁵⁰ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 164.

³⁵¹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁵² Tamtéž.

³⁵³ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 164.

³⁵⁴ ČÍHAL, Petr. Jiří Pavlica. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118

Je spoluzakladatelem Vánočních charitativních koncertů na Velehradě, které se konají dodnes.³⁵⁵

Práce Jiřího Pavlici získala mnoho ocenění jako je např. cena Českého hudebního fondu, ceny z mezinárodní soutěže Prix Bratislava, cenu novinářů Žlutá ponorka. Nejprodávanější alba (*Ozvěny duše*, *Mys Dobré naděje*) získala cenu Zlaté desky.³⁵⁶

³⁵⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 164.

³⁵⁶ Tamtéž, s. 163.

5 Hudební vývoj jednotlivých období tělesa

Hudební vývoj Hradišťanu můžeme rozdělit do dvou tvůrčích etap. První etapa (1950–1978) je spjatá s osobností Jaroslava Václava Staňka. K druhé etapě (1978–dodnes) se váže osobnost Jiřího Pavlici.

5.1 První tvůrčí období Hradišťanu (1950–1978)

Od počátků své činnosti Hradišťan usiloval o zachování lidových tradic. Tvorba souboru měla v této době dvě polohy. Jedna se opírala o klasické chápání folkloru jako součást kulturního dědictví předchozích generací. Zahrnovala původní materiál, který byl excelentně interpretován. To však některým členům souboru nestačilo a začali hledat a objevovat možnosti, jak zprostředkovat estetické hodnoty folkloru současnému člověku.³⁵⁷

Díky sběratelské činnosti některých členů souboru se vytvořil bohatý základ materiálu z domácího regionu. Zásahu na této činnosti měli především Jaroslav V. Staněk a Jaroslav Čech, kteří oživilí a zachránili řadu téměř zapomenutých písní a tanců.³⁵⁸

Repertoár byl čerpán z blízkého okolí, Dolňácka a moravsko-slovenského pomezí.³⁵⁹ Jan Vančura vzpomíná na sběratelkou činnost Jaroslava V. Staňka následovně: „*On jezdil malovat, a tak sbíral ty písničky. Lidi mu to zazpívali a on to poznamenal. My jsme to potom zpracovali, aby to bylo k něčemu.*“³⁶⁰ Hitem souboru se staly písně k tanci *Boršické sedlcké*.³⁶¹ Píseň *Rež, rež, rež* byla neoficiální znělkou souboru.³⁶² „*Boršické sú slavné po celé republice. Vznikly tak, že Jaryn šel do Slovácké budy, kde jsme se scházeli pravidelně a na střechu dávali došky dva chlapi z Boršic u Blatnice, kteří si zpívali. Stáhl jich důle, že tam má půl litra slivovice. Sedli si, oni mu zazpívali těch asi 5 písniček. Přišel s tím do zkúšky, já jsem to zpíval a prostě začli jsme s tím jezdit snad po celé republice. A to jsou světoznámé Boršické, které jsou o Hradišťanu známé jako jedny z nejlepších věcí, které jsme udělali. Kde jsme vystupovali, všude se zpívaly. A ještě navíc jsme zařídili jednu věc.*

³⁵⁷ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 83.

³⁵⁸ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Soubory SZK ROH se představují. *ZVUK*, 1972, č. 6, s. 33.

³⁵⁹ MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (I. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

³⁶⁰ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

³⁶¹ Příloha č. 23.

³⁶² MADĚŘIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (I. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.

V Boršicích se dali dohromady lidi, když viděli, že my hrajeme ty Boršické a udělali si tam soubor,“ uvádí Jan Vančura.³⁶³

Nasbírané písně a tance prošly úpravou pro jevištní interpretaci. „*My jsme to potom zpracovali ty písničky, aby to bylo k něčemu. Ota Horký byl básník, on psal verše velice pěkně. Jeho záležitost byly texty na písně, to zase on dal dohromady, aby to bylo podle tradice.*“³⁶⁴

Primáš Jaroslav V. Staněk byl nejenom nadaným muzikantem, ale i výtvarníkem a choreografem. Hudební cit a umělecké vidění mu přispělo ke tvorbě svébytných vystoupení. Tvořil na základech folkloru, ale dokázal do každého prvku tvorby vtisknout své tvůrčí vize.³⁶⁵ Veškerý lidový projev podřídil zákonitostem jeviště. Při práci s folklorem myslel především na diváka. Snažil se mu zprostředkovat každý hudební i taneční prvek z mnoha úhlů pohledů. Interpretací se měl divák dozvědět co nejvíce informací, a především měl být vystaven vysoké míře estetických vjemů a pocitů.³⁶⁶

Veškerá tvorba i činnost Hradišťanu byla v průběhu let ovlivněna politickým uspořádáním státu. Lidové písně a tance plnily mnoho funkcí. Staly se účinnou formou propagace oficiální ideologie, rozvíjely kulturní život společnosti. Obsah písní odrážel i běžný života člověka. Jako konkrétní příklad uvádíme píseň, která spojuje pracovní a milostný motiv.³⁶⁷

Instrumentální zastoupení muziky zahrnovalo první housle, druhé housle, třetí housle, klarinet, kontry houslové a violové, kontrabas a cimbál. Obsazení odpovídá tradiční cimbálové muzice.³⁶⁸ Primáš – první houslista je duší celého souboru. Zastupuje roli nejlepšího instrumentalisty, na jehož kvalitách se odráží i hodnota celého uskupení. Měl by být dirigentem, skladatelem, psychologem a dramaturgem.³⁶⁹ Druhé housle (lidově terc) hrají druhý hlas k melodii primáše. Technicky jsou rovny úrovni prvních houslí. Třetí housle hrají jednoduchou melodii s občasným vybočením pro doplnění trojzvuku. Přizpůsobují se hře obou předešlých. Jediným dechovým nástrojem muziky je klarinet, který má široké

³⁶³ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

³⁶⁴ Tamtéž.

³⁶⁵ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 39.

³⁶⁶ Tamtéž, s. 12.

³⁶⁷ Příloha č. 24.

³⁶⁸ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁶⁹ STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998, s. 20–21.

uplatnění. Violové a houslové kontry spolu s kontrabasem vytvářejí harmonicko-rytmický doprovod. Spojovacím článkem mezi melodickými a harmonicko-rytmickými nástroji je cimbál, kterým svým způsobem hry zasahuje do obou sfér těchto skupin nástrojů.³⁷⁰

5.2 Druhé tvůrčí období Hradišťanu (1978–dodnes)

Po smrti primáše Jaroslava Václava Staňka v roce 1978 nastal zlomový okamžik, kdy si primáš a nový umělecký vedoucí Jiří Pavlica začal uvědomovat, že hrát v duchu předchůdců mu nestačí. „*Tady nastala ta pro mě složitá práce, bych řekl. Vymýšlení koncepce, dramaturgie a jakéhosi budoucího směřování. Byl jsem čerstvý absolvent hudební vědy. Cosi jsem o kultuře věděl. Měl jsem konzervatoř za sebou, ale to všecko je málo na to, aby člověk mohl vymýšlet nějakou koncepci, protože to chce trošku vizionářského ducha i trošku zkušeností. Já jsem byl hodně mladý, ale strašně jsem chtěl.*“³⁷¹

Pocity a emoce, které vkládá Jiří Pavlica do své tvorby mají kořeny v jeho dětství. „*Každý tvůrce vychází z prvních silných emočních prožitků z útlého dětského věku. To, že jsem od malička slyšel zpěv v rodině nebo kolem sebe lidových písní v tomto kraji, to jinak ani nejde, to je samozřejmé.*“ uvádí Jiří Pavlica.³⁷² Popsat inspiraci k tvůrčímu procesu, melodiím písní a kompozičnímu záměru je pro Jiřího Pavlicu obtížné, ale určitý vliv připisuje hudebnímu daru od své maminky. V rodině převládala pospolitost, komunikace, a především zpěv písní. Repertoár byl bez limitu, zahrnoval lidové písně, ale i úryvky z oper. Pro jeho budoucí tvorbu byl vliv rodiny jedním z důležitých formativních činitelů.³⁷³

Studijní léta přinesla další zkušenosti a znalosti v oblasti hudby. *To, že jsem na konzervatoři a na muzikologii prošel jakýmsi školením klasickou hudbou, to je taky*

³⁷⁰ ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001, s. 59–61.

³⁷¹ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁷² Tamtéž.

³⁷³ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 1. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

*samozřejmě.*³⁷⁴ Např. teorie kontrapunktu, harmonie či dějiny hudby byly pro Jiřího Pavlicu velkým přínosem pro jeho budoucí tvorbu.³⁷⁵

Muzikantská přátelství a setkání vzniklá v průběhu života Jiřího Pavlice ovlivnila mezižánrové fúze a spolupráce. „*Vedle toho jsem měl spoustu kamarádů jako byli folkoví bardi Vladimír Merta nebo Petr Ulrich. Ale také jazzmeni jako třeba Emil Viklický, Stivín a tak. S těmahle lidma jsem se jako muzikant lačný všech druhů nebo všech žánrů hudby setkával při nejrůznějších příležitostech*“³⁷⁶ Schopnost vytvářet mosty mezi žánry se odrazila v mnoha projektech s vynikajícími interprety a soubory. Z této pestré palety dále vybíráme např. spolupráci s Jaromírem Nohavicou, Pavlem Lohonkou Žalmanem, Vlastou Redlem. Dále s Komorním orchestrem Leoše Janáčka, Státní filharmonií Brno, Pražskou komorní filharmonií a dalšími.³⁷⁷ Velmi zajímavé spolupráce jsou i se zahraničními muzikanty např. s japonským perkusistou Yaz-Kazem, se sibiřskou skupinou Altai Kai nebo s jihoafrickým multiinstrumentalistou Dizu Plaatjiesem.³⁷⁸

„*To vše mělo vliv na to, jak jsem uvažoval o téhle koncepci a bylo to strašně těžké, protože já jsem měl občas jasnou představu, ale realizovat to s těmi lidmi, kteří byli zabořeni v té tradici bylo velmi složité. Na druhou stranu oni to byli vynikající muzikanti a přesto, že byli tak zakotvení, tak byli takřkajíc otevření pro každou muzikantskou špatnost. Tam někde se rodilo to, že jsem toužil se vymanit ze všech klišé té doby. Toužil jsem se vymanit ze všech těch písniček jako Když jsem šel z Hradišťa nebo Víněčko bílé a všechny tyhle další,*“ uvádí Jiří Pavlica.³⁷⁹

V dramaturgii se postupně vytvořily dvě linie tvorby. První čerpá z regionálního odkazu lidové tradice, druhá vychází z historie a zaměřuje se na autorskou tvorbu. Další novátorské pojetí spatřujeme i v instrumentálním zastoupení, kdy Jiří Pavlica tíhl k větší barevnosti hudebních nástrojů, než zahrnovalo základní obsazení cimbálové muziky. Začal využívat neobvyklé, zapomenuté historické a lidové hudební nástroje.

³⁷⁴ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁷⁵ OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 2. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>

³⁷⁶ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁷⁷ ČÍHAL, Petr. Cimbálové muziky Jihovýchodní Moravy 2x je Hradišťan. *Malovaný kraj*, 2012, roč. XLVIII, č. 1, s. 28.

³⁷⁸ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 164.

³⁷⁹ Tamtéž.

V hudbě Hradišťanu můžeme vnímat určitá poselství, které Jiří Pavlica popisuje následovně: „Řekl jsem si, že když si tematicky budu vybírat ty motivy života člověka nebo ta témata života člověka, která mu pomáhají, tak nemůžu být vedle. A pak jsem si to pojmenoval na taková tři P. Že tím, co dělám, ať je to kompozice, ať je to interpretace, tak chci přenášet všem lidem tři P. Pohlazení tou hudbou, to je v té emotivní rovině. Poznání to je v tom, že přinesete neobvyklý hudební nástroj nebo objevíte staré texty a zprostředkujete je, to je poznání. Poselství je třetí P, a to se pro mě dotýká někde duchovních rovin. Tohle všechno mi dává smysl.“³⁸⁰

„Když jsem si to tak všechno pojmenoval hezky, tak jsem si řekl, že můžu svým způsobem popsat historii od dávnověku až po budoucnost. Tam mi nečiní problém vzít elektrické housle a dodělat elektrickou muziku, protože to jsou výrazové prostředky, které mají posloužit k tomu sdělení a ty sdělení jsou tři P. Ono to všechno pro mě dává smysl,“ uvádí Jiří Pavlica.³⁸¹

5.2.1 Diskografie

Z bohaté palety diskografie přibližujeme projekty, které se staly přelomovými a zahrnují širokou škálu žánrů a spoluprací. Dále uvádíme ty, které vyčnívají instrumentální rozmanitostí, ale i ty, které odrážejí tradiční pojetí lidové hudby.

Byla Vojna u Slavkova

Gramofonovou desku *Byla vojna u Slavkova* můžeme řadit k prvnímu hmatatelnému počínu nové tvorby Hradišťanu. Toto historické téma je prezentováno v mimořádné žánrové šíři. Písňe jsou zachyceny v netradiční podobě, jak z hlediska interpretace, ale i instrumentace.

Jiří Pavlica přemýšlel o podobě uchopení a zpracování písní následovně: „V tomto výběru písní byla velká část písní naprosto neznámých, naprosto archaických. Písňe modálního typu. Byl jsem si vědom toho, že základem je ta melodie a text, že je v tom zachycen nějaký, teď to budu trošku romantizovat, ale zachycen jakýsi výraz, jakási velká a silná emoce těch lidí, kteří tu píseň kdysi napsali, respektive vymysleli. Začali si ji zpívat. A

³⁸⁰ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁸¹ Tamtéž.

*ty písně byly opravdu plné žalu, bolesti nad ztrátou svých blízkých. Milé se nevrátil milý z války, mamiče se nevrátil synáček a tak dál. To všechno tam byly tyto odrazy, ale vedle toho se tam našly i takové písně, které byly veselé, ale nebylo jich moc. Odrážela se tam jakási bujarost těch odvedenců, že utečou před něčím nebo že je čeká nějaké dobrodružství. Byla to směsice různých emocí. Já jsem z tohoto materiálu, který byl z 90 % naprosto neznámý, měl obrovskou výzvu to nějakým způsobem uchopit.*³⁸²

Lidové a kramářské písně mohly být uchopeny v duchu tradiční lidové hudby, ale Jiří Pavlica uvažoval o jiné koncepci zpracování. Písně odrážely výrazový zpěv, nikoliv příslušnost regionu. „*Nemůžu zazdit tyhle krásné archaické nápěvy v těch starých církevních tóninách do nějakého klišé. Takže tento materiál mi nabídl odpoutat se od toho obecného klišé těch Víneček bílých a Když jsem šel z Hradišťa. Tedy tematicky, potažmo politicky, to byl takový únik tehdejší doby.*“³⁸³

K instrumentálnímu zastoupení se Jiří Pavlica vyjádřil následovně: „*Já jsem na tento archaický materiál hodně začal využívat ty neobvyklé, zapomenuté, nepoužívané a esteticky vyčerpané nástroje jako byly: trumšajt, grumle, gajdy a tak dál. To byl pro mnohé až silně novátorský a provokativní počin. Já jsem to tak v žádném případě nevnímal.*“³⁸⁴

Po roce 1982, kdy vznikla zmíněná deska se začal Hradišťan profilovat jinak. Naráz byl zařazován často i do crossoverů a směrů, které překračují hranice.

Od večera do rána

Gramofonová deska *Od večera do rána* se vrací ke kořenům tradiční lidové hudby. Můžeme zde slyšet tóny houslí, klarinetu, cimbálu, kontrabas, violy či gajd.³⁸⁵

„*Tato druhá deska byla shrnutím zpěvnosti a muzikálnosti tohoto kraje a tím jsem udělal tlustou čáru a defacto jsem tímto způsobem práce, tím tradičním skončil. Dál už jsem rozvíjel celou tu linku různých spoluprací a fúzí s nejrůznějšími hudebníky různých žánrů. A to vyvěralo z toho, že jsem se všema strašně rád hrál. Bavila mě veškerá hudba bez rozdílu žánrů,*“ vzpomíná Jiří Pavlica.³⁸⁶

³⁸² Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁸³ Tamtéž.

³⁸⁴ Tamtéž.

³⁸⁵ Od večera do rána. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/od-vecera-do-rana>

³⁸⁶ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

Zbojné písně moravské

O životě a činech zbojníků se dozvídáme nejenom z historických pramenů, ale také prostřednictvím písní. Hradišťan přináší pestrý výběr zbojnických lidových písní z jihovýchodní Moravy, které odkrývají jejich bohatýrský život, slávu či osudové lásky. Dějová zápleтка většinou končí tragickou smrtí zbojníka.³⁸⁷

Hudební zpracování a provedení je zcela podřízeno významové variabilitě písní. Na desce zní lyrické písně, krátké epické útvary, ale i lidové balady. Tradiční hudební nástroje cimbálové muziky jsou zde obohaceny o gajdy, grumle, píšťaly a kobzu.³⁸⁸ S porovnáním desky *Byla vojna U Slavkova* můžeme vnímat obdobné výrazové uchopení písní.

Vlasta Redl – AG Flek, Hradišťan – Jiří Pavlica

V logice fúzí, crossoverů a spoluprací mohlo vzniknout album, které propojilo lidovou hudbu, folk a rock. Můžeme zde slyšet tóny cimbálové muziky obohacené o zvuky niněry, grumlí, citery, gajd, baskytary, kytary, elektrické kytary, bicích a foukací harmoniky.³⁸⁹

Ozvěny duše

Toto album přineslo dramaturgické rozčlenění Hradišťanu na jednotlivé linie. „*Já jsem chtěl být otevřen všem vlivům a nezadít to jenom v regionu. Chtěl jsem dělat hudbu sdělnou, vycházející z našich kulturních a duchovních kořenů. Takže jeden ten inspirační zdroj byla cesta do historie.*“³⁹⁰ Díky tomu vznikly na počátku 90. let první Velkomoravské chorály na podkladě staroslověnských textů. První chorál byl z úryvku Kyjevských listů.³⁹¹ „*Druhá dramaturgická linie – putování prostorem, tedy bez omezení regionu. Cesta do historie je jakási vertikála a cesta po regionech (Čechy, Morava, Slovensko, Ukrajina, Bretaň, nebo muzikanti z Jižní Afriky) horizontála, kde jsem si nedával omezení. A v té vertikále jsem si taky nedával omezení. Z toho vám vznikne pomyslný kříž. A když si to takhle*

³⁸⁷ Hradišťan. *Zbojné písně moravské* [Doprovodný text k CD]. Supraphon, 1986.

³⁸⁸ Zbojné písně moravské. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/zbojne-pisne-moravske>

³⁸⁹ Vlasta Redl - AG Flek, Hradišťan - Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-redl-ag-flek-hradistan-jiri-pavlica>

³⁹⁰ Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁹¹ Tamtéž.

*dramaturgicky dáte, tam se jakoby vejde všechno. Ale musíte si dát nějaká omezení, pak se teprve v tom člověk neztratí.*³⁹²

Album obsahuje celkem 19 písní, z toho 8 autorských od Jiřího Pavlici. Jednotlivé skladby alba jsou členěny do čtyř celků. *Romantická krajina* přináší ozvěny z regionu, kde po staletí koexistovalo a vzájemně se ovlivňovalo mnoho různých jazyků, hodnot, zvyků a tradic. Ať už se jedná o živelné, taneční, smutné nebo táhlé písně, ocitáme se na půdě Slovácka. Všechny skladby spojuje tak důležitá složka každého života – láska. Ať už je její příběh jakýkoliv. *Z ticha času* se ocitáme v době středověké, v období gotiky a baroka. V části *Ozvěny dneška* nacházíme dozvuky tradic ve skladbách současné lidové hudby. V této části Hradišťan ukazuje svou kreativitu. Můžeme se zaposlouchat do lyrických a snových písní nebo písní s jiskřivou a povznesenou náladou. Poslední část alba *Vzkázání* nám ukazuje charakter moravského lidu jako ušlechtilého a mírumilovného. Slova: „*S Pánem Bohem idem od vás, neublížil sem žádnému z vás*“ uzavírají celé album Hradišťanu. I v tomto albu můžeme slyšet širokou škálu hudebních nástrojů – kazoo, křivý roh, niněra, perkuse.³⁹³

Svítání

Album představuje další experiment v prolínání hudebních stylů a kultur. Japonský multiinstrumentalista Yaz-Kaz přináší hudbu nejenom japonskou, ale i africkou, brazilskou, východoasijskou a indonéskou. Méně známé hudební nástroje jako jsou např. gravikord, djembe, balafon, okarina či křivé rohy zprostředkují posluchači širokou škálu zvuků i barev.³⁹⁴ Jednotlivé písně a skladby našly inspiraci v textech japonských mnichů z 9. století či milostné středověké lyriky.³⁹⁵

³⁹² Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.

³⁹³ Hradišťan. *Ozvěny duše* [CD]. Lotos, 1994.

³⁹⁴ Svítání. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/svitani>

³⁹⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 74.

Pastoral masses

Ocitáme se v oblasti vážné hudby. Pavlicova *Missa brevis* vychází z českého a latinského liturgického textu a svým obsahem přispívá k oslavám Kristova narození. Album spojuje cimbálovou muziku s komorním orchestrem.³⁹⁶

Mys dobré naděje

Spolupráce Hradišťanu s jihoafrickým hudebníkem Dizu Plaatjiesem vedla tentokrát ke spojení moravské a černošské hudební kultury. Africká hudba přináší zvuky lidových nástrojů, marimb a sborového zpěvu.³⁹⁷

Chvění – Suita dialogů

Suita zahrnuje čtyři dialogy, které jsou vedeny napříč staletími, současnými hudebními žánry, ale i interprety. Za zmínku stojí především Dialog etnický, kde se představuje hudební soubor Altai Kai, který se zaměřuje na interpretaci tradiční altajské hudby, a především na techniku alikvótního zpěvu. Můžeme zde slyšet hudební nástroje jako např. topshur, ikili, které jsou typické pro oblast vnitřní Asie. V dialogu můžeme prostřednictvím imitace slyšet i hlasy přírody.³⁹⁸

Přiblížili jsme vybrané projekty Hradišťanu, které odkrývají novou tvorbu a hudební směřování primáše a uměleckého vedoucího souboru Jiřího Pavlici. „*Jmemu se to sice pořád Hradišťan, ale je to pravda jiný rozměr. Jura Pavlica to samozřejmě vzal za jiný konec, jsou tam možná nějaké zvuky řekněme lidové tvorby, ale je to autorské všechno to, co on dělá, takže je to úplně jiný případ než ten Hradišťan, který jsem já kdysi zažil,*“ vzpomíná Jan Maděrič.³⁹⁹

Jan Vančura se vyjadřuje následovně: „*Já si myslím, že každá věc se vyvíjí čili vyvíjí se i ta písnička u těch mladých. Oni se sejdou, zazpívají si a něco tam nového přidají. Mně jde ale o to, že já se držím vždycky staré tradice, toho, co bylo a co se původně dostalo ven.*“

³⁹⁶ Hradišťan. *Pastoral masses* [Doprovodný text k CD]. Supraphon, 2000.

³⁹⁷ Hradišťan. *Mys dobré naděje* [Doprovodný text k CD]. Lotos, 2001.

³⁹⁸ Hradišťan. *Chvění – suita dialogů* [Doprovodný text k CD]. Indies Scope, 2007.

³⁹⁹ Rozhovor s Janem MADĚŘÍČEM, Uherské Hradiště 13. 2. 2023.

*Pokud jde o Pavlicu, tam bych řekl jednu věc, on je skutečně dobrý muzikant. Výborně hraje starou tradici, poněvadž je taky skladatel, tak on ten folklor bere z toho svého pohledu a stanoviska. To bych mu odpustil, ale neodpustím mu to, když se ve slovácké muzice objeví bubny, to bych ho zastřelil. Protože to je hrozné. Přece cimbálová muzika: housle, klarinet, cimbál a tak dál a naráz do toho mlátí bubny, ty mně tam lezou na nervy. Oni si vzali jenom jméno. Je to problém no, protože já to těžko nesu vůči Jarynovi Staňkovi. On celý svůj život obětoval té tradici a tomu. On ten Jura Pavlica, kdyby to nepřevzal a vzal by to někdo jiný, tak by to bylo jinačí. Kdyby nebyl tento převrat, mohlo to být ve starých kolejích,*⁴⁰⁰

⁴⁰⁰ Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

Závěr

Diplomová práce byla zaměřena na cimbálovou muziku Hradišťan. Stručně přiblížila město Uherské Hradiště, které se pyšní bohatým kulturním i společenským životem, a především lidovými písněmi, tanci a cimbálovými muzikami. Největší folkloristickou akcí města se staly Slovácké slavnosti vína a otevřených památek, které jsou proslulé po celé České republice. Dále se práce zabývala využíváním folkloru na Slovácku a postupným vznikem slováckých krúžků.

Mám-li zhodnotit svoji diplomovou práci z hlediska splnění vytčených cílů, musím konstatovat, že čím více jsem studovala a zabývala se touto problematikou, tak tím více jsem zjišťovala, jak rozmanitá a rozsáhlá je historie a činnost cimbálové muziky Hradišťan. Uvědomuji si, že získané poznatky jsou pouhým zlomkem skutečných příběhů ze života zúčastněných osob a jejich vlivů na historii souboru.

Jedním z hlavních cílů práce bylo zmapovat historický vývoj cimbálové muziky Hradišťan od jeho vzniku v roce 1950 až po současnost. V průběhu let prošel mnoha změnami, vystřídal velké množství hudebníků, zpěváků i tanečníků. Odolával politickému uspořádání státu. K významným osobnostem, které určovaly tvůrčí profil souboru patří Jaroslav Václav Staňek, Jaroslav Čech, Jan Vančura a Jiří Pavlica.

Stěžejní část práce se zabývala hudebním vývojem tělesa, který zahrnuje dvě tvůrčí etapy. První etapa (1950–1978) je spjatá se zakladatelem, primášem, uměleckým vedoucím a choreografem souboru Jaroslavem Václavem Staňkem. Díky sběratelské činnosti některých členů souboru se vytvořil bohatý základ lidových písní, které následně prošly jevištním zpracováním. Instrumentální obsazení souboru odpovídalo tradiční cimbálové muzice. K druhé etapě (1978–dodnes) se váže osobnost Jiřího Pavlici, který je současným uměleckým vedoucím a primášem tohoto uskupení. Dnešní podoba Hradišťanu zahrnuje širokou paletu hudebních žánrů a nástrojů, spoluprací, a především netradiční repertoár, který posunuje hranice stylizace lidové písně ke svěbytné autorské tvorbě. Přelomovými projekty se stala např. alba *Byla Vojna u Slavkova*, *Ozvěny duše* a *Svitání*.

Souhrn

Diplomová práce představuje cimbálovou muziku Hradišťan, která dnes patří k světoznámým hudebním tělesům.

Stěžejní kapitoly práce zahrnují historický a hudební vývoj zmiňovaného tělesa od jeho vzniku v roce 1950 až po současnost. První tvůrčí etapa (1950–1978) je spjatá s osobností Jaroslava Václava Staňka. K druhé etapě (1978–dodnes) se váže osobnost Jiřího Pavlici, který je současným uměleckým vedoucím a primášem tohoto uskupení.

Práce se dále zabývá významnými osobnostmi Hradišťanu, kulturním životem města Uherského Hradiště a využíváním folkloru na Slovácku.

V současnosti je odbornou i širokou veřejností Hradišťan vnímán jako prestižní hudební těleso se svébytnou autorskou tvorbou, netradičním repertoárem a mnoha hudebními žánry v jejichž přesahu dosahuje světové proslulosti.

Summary

The Diploma thesis introduces the dulcimer band Hradišťan, which today is one of the world-famous musical ensembles.

The main chapters cover the historical, and especially musical development of the mentioned musical ensemble from its inception in 1950 to the present. The first creative stage (1950–1978) is associated with the person Jaroslav Václav Staněk. The second stage (1978–present) is linked with the person Jiří Pavlica, who is the current artistic director and bandmaster of this group.

The thesis also deals with the eminent people of Hradišťan, the cultural life of the town Uherské Hradiště and using of folklore in Moravian Slovakia.

Currently, Hradišťan is perceived by the specialized and general public as a prestigious musical ensemble with distinctive author's production, non-traditional repertoire, and many musical genres in which it achieves a worldwide reputation.

Seznam použité literatury a zdrojů

Literatura

1. BAHENSKÝ, František. *Velké dějiny země Koruny české: Lidová kultura*. Praha: Paseka, 2014. ISBN 978-80-7432-442-0.
2. ČOUPEK, Jiří a kol. *Uherské Hradiště: královské město na řece Moravě*. Uherské Hradiště: Město Uherské Hradiště, 2007. ISBN 978-80-239-9873-3.
3. DVOULETÝ, Michal. *Na paletě krojů: slovácké slavnosti vína a otevřených památek Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: Nadace Děti-kultura-sport, 2010. ISBN 978-80-254-7930-8.
4. FRYŠTÁK, Květoslav. *Uherské Hradiště*. Uherské Hradiště: GRASPO CZ, 2014. ISBN 978-80-87589-04-5.
5. JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5.
6. JANČÁŘ, Josef. *Proměny Slovácka: (lidová kultura - od feudálního poddanství k postmodernímu společenství)*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. ISBN 978-80-87261-48-4.
7. JANČÁŘ, Josef. *Soubor lidových písní a tanců Hradišťan 1950–1980: Laureát státní ceny*. SZK ROH: Uherské Hradiště, 1980.
8. *Od folkloru k folklorismu: slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku*. Redaktor Lucie UHLÍKOVÁ, redaktor Martina PAVLICOVÁ. Strážnice: Ústav lidové kultury, 1997. ISBN 80-86156-06-0.
9. PAVLICA, Jiří. *Písničky Hradišťanu*. Uherské Hradiště: UHER, 1991. ISBN 80-900136-2-7.
10. RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7021-949-2.
11. SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007. ISBN 978-80-86886-25-1.
12. STANĚK, Jaroslav a Jiří JILÍK. *Primáš Jaroslav Václav Staněk*. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 1998. ISBN 80-86045-21-8.

13. ZAPLETAL, Jaroslav a kol. *Pozdrav do nebe: vzpomínky na Jaroslava Čecha*. Uherské Hradiště: Klub kultury, 2001. ISBN 80-86528-00-6.

Články

1. ADAMCOVÁ, Danuše. Člověk může být čistý (Hradišťan 99 podruhé). *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 20, s. 13.
2. Autor neveden. Hradišťan hrál a zpíval O slunovratu. *Velkomoravský kurýr*, 1998, roč. 1, č. 8, s.4.
3. Autor neveden. Kytice podle not Hradišťanu. *MF DNES*, 2007, roč. 18, č. 147, s. 7.
4. Autor neveden. Taškent holdoval Hradišťanu. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 33, s. 1.
5. Autor pod šifrou -ama-. Hradišťan 99 - tradiční předmájová premiéra. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 17, s. 12.
6. Autor pod šifrou -red-. Cesta k úspěchu bývá dlouhá. *ZVUK*, 1980, č. 5, s. 15.
7. Autor pod šifrou avP. Hradišťan a IX. festival hudebních nástrojů lidových muzik. *Slovácké noviny*, 1999, roč. 9, č. 40, s. 18.
8. Autor pod šifrou avP. Ohlédnutí za 50. výročím souboru Hradišťan. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 19, s. 13.
9. ČERNÝ, Jiří. Jiří Černý: Skácel našel svého skladatele. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 2, s. 5.
10. ČÍHAL, Petr. Cimbálové muziky Jihovýchodní Moravy 2x je Hradišťan. *Malovaný kraj*, 2012, roč. XLVIII, č. 1, s. 28.
11. HÁJKOVÁ, Zuzana. Střípky z historie Hradišťanu. *Velkomoravský kurýr*, 2000, roč. 3, č. 17, s. 11.
12. HEMALA, Karel. Hradišťan mě naučil být běžcem na dlouhou trať, říká Jiří Pavlica. *Malovaný kraj*, 2007, roč. 43, č. 2, s. 22–23.
13. JANČÁŘ, Josef. Zamyšlení nad pětatřicetinami Hradišťanu. *Malovaný kraj*. 1986, roč. 22, č. 1, s. 20.
14. JILÍK, Jiří. Jubilejní Hradišťan: strhující, úchvatný. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 18, s. 1.
15. LAUDOVÁ, H. a kol. Nová tvorba v práci Hradišťanu. *Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, s. 110.

16. MADĚRIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (I. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.
17. MADĚRIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (II. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 17, s. 11.
18. MADĚRIČOVÁ, Anna. Hradišťan 1950–2000 (III. část). *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 16, s. 13.
19. MADĚRIČOVÁ, Anna. Návraty a cesty. *ZVUK*, 2000, léto, s. 74–77.
20. MADĚRIČOVÁ, Anna. Soubory SZK ROH se představují. *ZVUK*, 1972, č. 6, s. 33.
21. POTYKA Miroslav. Hradišťan už chystá oslavy 60 let své existence. *Slovácký deník*, 2009, č. 268, s. 4.
22. POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu – historie i současnost. *Slovácké noviny*, 2010, č. 104, s. 4.
23. POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu (III. část 1978–1995). *Slovácký deník*, 2010, č. 81, s. 4.
24. POTYKA, Miroslav. 60 let Hradišťanu (IV. Část 1995–2010). *Slovácký deník*, 2010, č. 99, s. 4.
25. POTYKA, Miroslav. 60 let souboru Hradišťan, II. část 1965–1978. *Slovácký deník*, 2010, č. 76, s. 4.
26. POTYKA, Miroslav. Jan Vančura oslavil pětadevadesátiny. *Malovaný kraj*, 5/2021, s. 22.
27. POTYKA, Miroslav. Nová inscenace Hradišťanu: třikrát je člověk. *Slovácké noviny*, 2010, č. 109, s. 4.
28. POTYKA, Miroslav. Soubor Hradišťan v roce 50. výročí založení. *Slovácké noviny*, 2000, roč. 10, č. 43, s. 13.
29. RUCHAŘ, Miroslav. Zkušenosti z okresního kola SLT v Uherském Hradišti. *Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, č. 1, s. 33–34.
30. SPĚVÁK, Přemysl. Chvění je suitou dialogů. *Slovácký deník*, 2007, č. 113, s. 3.
31. STANĚK, Jaroslav Václav. 20 let Hradišťana. *ZVUK*, 1970, č. 3, s. 3.
32. STANĚK, Jaroslav Václav. Co nového v Hradišťanu. *Kulturní zpravodaj města Uherského Hradiště*, prosinec, 1962.
33. STRÁNSKÝ, Michal. Hradišťan cestou folklóru. *Malovaný kraj*, 1989, roč. 25, č. 1, s. 27.
34. SUTTÁ, Nataša. S Hradišťanem v Mongolsku. *Slovácké noviny*, 2003, roč. 13, č. 3, s. 12–14.

35. ŠUPKA, Ladislav. Ohlédnutí za jubileem Hradišťanu. *Slovácký deník*, 2010, č. 134, s. 8.

Online zdroje

1. Byla vojna u Slavkova. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/byla-vojna-u-slavkova>
2. ČEVELA, Jiří. Jaroslav Václav Staněk. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118
3. ČÍHAL, Petr. Hradišťan. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. 2006 [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002119
4. ČÍHAL, Petr. Jiří Pavlica. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=1002118
5. Dagmar Pecková, Spirituál kvintet, Hradišťan Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/dagmar-peckova-spirituál-kvintet-hradistan-jiri-pavlica>
6. Hradišťan Live + Co se nevešlo. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistan-live-co-se-neveslo>
7. Hradišťan Muzykanci. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistan-muzykanci>
8. Hradišťu, Hradišťu. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hradistu-hradistu>
9. Hraje a zpívá soubor písní a tanců Hradišťan. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hraje-a-zpiva-soubor-pisni-a-tancu-hradistan>
10. Hrajeme si u maminky. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/hrajeme-si-u-maminky>

11. Chvění: Suita dialogů. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/chveni-suita-dialogu>
12. Jiří Pavlica & Hradišťan, Hana a Petr Ulrychovi & Javory Beat. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/jiri-pavlica-hradistan-hana-a-petr-ulrychovi-javory-beat>
13. Jiří Pavlica. In: *Encyklopedie města Uherské hradiště* [online]. [cit. 2023-04-11].
Dostupné z: https://encyklopedie.mesto-uh.cz/home-muh/?acc=profil_osobnosti&load=1584
14. KÁČER, Jan. Byla vojna u Slavkova. In: *Český rozhlas* [online]. 2022 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://brno.rozhlas.cz/byla-vojna-u-slavkova-8884926>
15. Kapela. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/kapela>
16. Karel Sháněl a přátelé. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/karel-shanel-a-pratele>
17. Moravské koledy. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/moravske-koledy>
18. Mys dobré naděje. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/mys-dobre-nadeje>
19. Národopisná expozice Slovácko. In: *Slovácké muzeum* [online]. [cit. 2023-04-10].
Dostupné z: <https://www.slovackemuzeum.cz/narodopisna-expozice-slovacko>
20. O slunovratu. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/o-slunovratu>
21. OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 1. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>
22. OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 2. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>
23. OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 3. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online].

- 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>
24. OCISKOVÁ, Eva. Mám rád číslo tři aneb O třech PF Jiřího Pavlici, uměleckého vedoucího Hradišťanu: 4. díl: Osudy Jiřího Pavlici. In: *Český rozhlas Vltava* [online]. 2021 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/mam-rad-cislo-tri-aneb-o-trech-pf-jiriho-pavlici-umeleckeho-vedouciho-hradistanu-8638890>
25. Od večera do rána. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/od-vecera-do-rana>
26. Ozvěny duše. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/ozveny-duse>
27. PAŠKOVÁ, Iva. Alice Holubová dodává písním Hradišťanu něžnost. *Dobrý DEN s kuryrem* [online]. 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.idobryden.cz/spolecnost/alice-holubova-dodava-pisnim-hradistanu-neznost-55997.html>
28. Pavlica/Zrunek - mše. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pavlicazrunek-mse>
29. Pokoj Vám... In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pokoj-vam>
30. POTYKA, Miroslav. Hudci Pondělníci udržují tradici. *Slovácký deník* [online]. 2022 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/hudci-pondelnici-udrzuji-tradici-20221220.html
31. POTYKA, Miroslav. K 95. narozeninám muzikanta a zpěváka Jana Vančury. *Slovácký deník* [online]. 2021 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/kultura_region/95-narozeniny-muzikanta-a-zpevaka-jana-vancury-20210802.html
32. POTYKA, Miroslav. Před 50 lety zemřel Jaroslav Čech. *Slovácký deník* [online]. 2020 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://slovacky.denik.cz/ctenar-reporter/pred-50-lety-zemrel-jaroslav-cech-20200424.html>
33. POTYKA, Miroslav. Vzpomínka na muzikanta a pedagoga Jaroslava Čecha. *Slovácký deník* [online]. 2010 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/tydenik_slovacko/tydenik-vzpominka-jaroslav-cech20100303.html
34. POTYKA, Miroslav. Zpěvák a muzikant Jan Vančura slavil své devadesátiny. *Slovácký deník* [online]. 2016 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z:

- https://slovacky.denik.cz/kultura_region/zpevak-a-muzikant-jan-vancura-slavil-sve-devadesatiny-20160914.html
35. Pozdraveno budiž světlo. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/pozdraveno-budiz-svetlo>
 36. Primáš Jaroslav Staněk a Hradišťan v letech 1955 - 1975. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/primas-jaroslav-stanek-a-hradistan-v-letech-1955-1975>
 37. Sešli se I. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-i>
 38. Sešli se II. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-ii>
 39. Sešli se III. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-iii>
 40. Sešli se IV. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/sesli-se-iv>
 41. Studánko rubínko. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/studanko-rubinko>
 42. Svítání. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/svitani>
 43. V Brně na Špilberku stojí vrany kůň. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/v-brne-na-spilberku-stoji-vrany-kun>
 44. Vánoční koncert. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vanocni-koncert>
 45. Vlasta Grycová. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-grycova>
 46. Vlasta Redl - AG Flek, Hradišťan - Jiří Pavlica. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z:
<https://hradistan.cz/diskografie/vlasta-redl-ag-flek-hradistan-jiri-pavlica>
 47. Vteřiny křehké. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/vteriny-krehke>
 48. Z hvězdy vyšlo slunce. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/z-hvezdy-vyslo-slunce>

49. Zbojné písně moravské. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-24].
Dostupné z: <https://hradistan.cz/diskografie/zbojne-pisne-moravske>
50. Zpívání o lásce. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-29]. Dostupné
z: <https://hradistan.cz/diskografie/zpivani-o-lasce>

Rozhovory

1. Rozhovor s Janem MADĚŘIČEM, Uherské Hradiště 13. 2. 2023.
2. Rozhovor s Jiřím PAVLICOU, Uherské Hradiště 6. 3. 2023.
3. Rozhovor s Janem VANČUROU, Staré Město u Uherského Hradiště 2. 12. 2022.

Jiné

1. Fotoarchiv Slováckého muzea v Uherském Hradišti.
2. Hradišťan. *Chvění – suita dialogů* [Doprovodný text k CD]. Indies Scope, 2007.
3. Hradišťan. *Mys dobré naděje* [Doprovodný text k CD]. Lotos, 2001.
4. Hradišťan. *Ozvěny duše* [CD]. Lotos, 1994.
5. Hradišťan. *Pastoral masses* [Doprovodný text k CD]. Supraphon, 2000.
6. *Hradišťan. Program č. 6, k oslavám 700 let založení města*, 1957.
7. Hradišťan. *Zbojné písně moravské* [Doprovodný text k CD]. Supraphon, 1986.
8. KOŽÍK, František. *15 let Hradišťana: Propagační materiál tanečního souboru*.
Uherské Hradiště: Slovácké museum a ZK Mikrotechna, 1964.
9. POKORA, Vladimír. *Krajská přehlídka souborů lidových písní a tanců*. Krajské
kulturní středisko: Brno, 1972.

Seznam zkratek

atd. – a tak dále

CD – kompaktní disk

č. – číslo

FOK – Symfonický orchestr hlavního města Prahy

JAMU – Janáčkova akademie múzických umění

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

kol. – kolektiv

KSČ – Komunistická strana Československa

LŠU – Lidová škola umění

MESIT – Měřicí a signalizační technika

např. – například

roč. – ročník

s. – strana

SLUT – Soutěž okresního kola lidové umělecké tvořivosti

StB – Státní bezpečnost

STM – Soutěž tvořivosti mládeže

UPOL – Univerzita Palackého v Olomouci

V. – Václav

ZV ROH – Závodní výbor Revolučního odborového hnutí

Seznam příloh

Příloha č. 1: Myjavský primáš Samko Dudík při vystoupení na Výstavě Slovácka v roce 1937.

Příloha č. 2: Slovácký krúžek z Uherského Hradiště v roce 1944.

Příloha č. 3: Slovácká buda ve Smetanových sadech.

Příloha č. 4: Muzika a chasa souboru Hradišťan na Strážnických slavnostech kolem roku 1950.

Příloha č. 5: Jaroslav Václav Staněk, primáš cimbálové muziky souboru Hradišťan na Dolňáckých slavnostech v Hluku v roce 1962.

Příloha č. 6: Muzikanti souboru Hradišťan v parku u Slovácké budy. První muzika ve složení primáš Jaroslav V. Staněk, kontry – Perutka, Vyhlíd, Piškytl, klarinet – Horký, basa – Hamada. V pozadí tanečník Kolaja.

Příloha č. 7: Soubor Hradišťan v parku u Slovácké budy při společném fotografování v roce 1952.

Příloha č. 8: Antonín Zápotocký provádí zápis do kroniky souboru Hradišťan u příležitosti předávání diplomu Laureát státní ceny v roce 1952. Na snímku s vedoucím souboru Vladimírem Kolajou.

Příloha č. 9: Muzika dětského souboru Hradišťánek na Strážnických slavnostech v roce 1961.

Příloha č. 10: Vystoupení souboru Hradišťan v roce 1963. Tanec *Danaj*.

Příloha č. 11: Jiří Pavlica.

Příloha č. 12: Cimbálová muzika souboru písní a tanců Hradišťan v roce 1979 na slavnostech v Hluku. Zleva L. Svatoš, K. Piškytl, J. Pavlica, O. Kučera, M. Maňásek, F. Petržela, J. Nikl.

Příloha č. 13: Pozvánka na slavnostní premiéru k 30. výročí vzniku Hradišťanu.

Příloha č. 14: Vynikající sólistka souboru Věra Domincová.

Příloha č. 15: Jiří Pavlica s Yaz-Kazem (uprostřed) a výtvarníkem Bořkem Šípkem po koncertě v roce 1997.

Příloha č. 16: Píseň *Okolo Hradišťa*.

Příloha č. 17: Dizu Plaatjies na koncertě v České republice v roce 2001 s Jiřím Pavlicou.

Příloha č. 18: Současné obsazení Hradišťanu: Milan Gablas, Jiří Pavlica, Milan Malina, Roman Gill, Josef Fojta, David Burda a Alice Holubová.

Příloha č. 19: Jaroslav V. Staněk při vystoupení Hradišťanu.

Příloha č. 20: Na snímku cimbalista Jaroslav Čech společně s cimbálovou muzika souboru Hradišťan při vystoupení v roce 1955.

Příloha č. 21: Jan Vančura na oslavě svých narozenin v roce 2021. Foto: Miroslav Potyka.

Příloha č. 22: Současný primáš a umělecký vedoucí Hradišťanu Jiří Pavlica.

Příloha č. 23: Písně k tanci *Boršické sedlcké*.

Příloha č. 24: Píseň Hradišťanu.

Přílohy

Příloha č. 1: Myjavský primáš Samko Dudík při vystoupení na Výstavě Slovácka v roce 1937.⁴⁰¹

Příloha č. 2: Slovácký krúžek z Uherského Hradiště v roce 1944.⁴⁰²

⁴⁰¹ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé: proměny lidové hudby v našem kraji*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše ve spolupráci se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti a ZUŠ Morava Zlín, 2007, s. 11.

⁴⁰² Fotoarchiv Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

Příloha č. 3: Slovacká búda ve Smetanových sadech.⁴⁰³

Příloha č. 4: Muzika a chasa souboru Hradišťan na Strážnických slavnostech kolem roku 1950.⁴⁰⁴

⁴⁰³ KOŽÍK, František. *15 let Hradišťana: Propagační materiál tanečního souboru*. Uherské Hradiště: Slováké museum a ZK Mikrotechna, 1964, s. 8.

⁴⁰⁴ Fotoarchiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Příloha č. 5: Jaroslav Václav Staněk, primáš cimbálové muziky souboru Hradišťan na Dolňáckých slavnostech v Hluku v roce 1962.⁴⁰⁵

Příloha č. 6: Muzikanti souboru Hradišťan v parku u Slovácké budy. První muzika ve složení primáš Jaroslav V. Staněk, kontry – Perutka, Vyhlíd, Piškytl, klarinet – Horký, basa – Hamada. V pozadí tanečník Kolaja.⁴⁰⁶

⁴⁰⁵ Fotoarchiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

⁴⁰⁶ Tamtéž.

Příloha č. 7: Soubor Hradišťan v parku u Slovácké budy při společném fotografování v roce 1952.⁴⁰⁷

Příloha č. 8: Antonín Zápotocký provádí zápis do kroniky souboru Hradišťan u příležitosti předávání diplomu Laureát státní ceny v roce 1952. Na snímku s vedoucím souboru Vladimírem Kolajou.⁴⁰⁸

⁴⁰⁷ Fotoarchiv Slováckého muzea v Uherském Hradišti.

⁴⁰⁸ Tamtéž.

Příloha č. 9: Muzika dětského souboru Hradišťánek na Strážnických slavnostech v roce 1961.⁴⁰⁹

Příloha č. 10: Vystoupení souboru Hradišťan v roce 1963. Tanec *Danaj*.⁴¹⁰

⁴⁰⁹ Fotoarchiv Slovákckého muzea v Uherském Hradišti.

⁴¹⁰ Tamtéž.

Příloha č. 11: Jiří Pavlica.⁴¹¹

Příloha č. 12: Cimbalóva muzika souboru písní a tanců Hradišťan v roce 1979 na slavnostech v Hluku. Zleva L. Svatoš, K. Piškytl, J. Pavlica, O. Kučera, M. Maňásek, F. Petržela, J. Nikl.⁴¹²

⁴¹¹ JANČÁŘ, Josef a Martina PAVLICOVÁ. *Lidová hudba a tanec na jevišti. Čtyřicet let Hradišťanu*. Strážnice: Ústav lidového umění, 1990. Metodická monografie, sv. 5., s. 44.

⁴¹² Fotoarchiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Příloha č. 13: Pozvánka na slavnostní premiéru k 30. výročí vzniku Hradišťanu.⁴¹³

Příloha č. 14: Vynikající sólistka souboru Věra Domincová.⁴¹⁴

⁴¹³ Fotoarchiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

⁴¹⁴ Tamtéž.

Příloha č. 15: Jiří Pavlica s Yaz-Kazem (uprostřed) a výtvarníkem Bořkem Šípkem po koncertě v roce 1997.⁴¹⁵

Okolo Hradišťa

Volně ♩=56

d mi g mi d mi A d mi

O - ko - lo Hra - diš - ťa vo - děn - ka te - če,
i - de k nám šo - ha - jek, co - si ně ne - se,
ne - se ně lás - ku, svá - za - nú v šá - tku,
mi - lo - va - la sem ťa, zla - tý o - bráz - ku.

Milovala sem ťa, bylo to špássem,
nevěděl šohajek, že falešná sem,
falešná byla švarná dívčina,
nevěděl šohajek, jaká příčina.

Příloha č. 16: Píseň *Okolo Hradišťa*.⁴¹⁶

⁴¹⁵ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 75.

⁴¹⁶ PAVLICA, Jiří. *Písničky Hradišťanu*. Uherské Hradiště: UHER, 1991, s. 16.

Příloha č. 17: Dizu Plaatjies na koncertě v České republice v roce 2001 s Jiřím Pavlicou.⁴¹⁷

Příloha č. 18: Současné obsazení Hradišťanu: Milan Gablas, Jiří Pavlica, Milan Malina, Roman Gill, Josef Fojta, David Burda a Alice Holubová.⁴¹⁸

⁴¹⁷ RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 78.

⁴¹⁸ Kapela. In: *Hradišťan a Jiří Pavlica* [online]. [cit. 2023-03-31]. Dostupné z: <https://hradistan.cz/kapela>

Příloha č. 19: Jaroslav Václav Staněk při vystoupení Hradišťanu.⁴¹⁹

Příloha č. 20: Na snímku cimbalista Jaroslav Čech společně s cimbalovou muzika souboru Hradišťan při vystoupení v roce 1955.⁴²⁰

⁴¹⁹ Fotoarchiv Slovákckého muzea v Uherském Hradišti.

⁴²⁰ Tamtéž.

Příloha č. 21: Jan Vančura na oslavě svých narozenin v roce 2021. Foto: Miroslav Potyka.⁴²¹

Příloha č. 22: Současný primáš a umělecký vedoucí Hradišťanu Jiří Pavlica.⁴²²

⁴²¹ POTYKA, Miroslav. Jan Vančura oslavil pětadevadesátiny. *Malovaný kraj*, 5/2021, s. 22.

⁴²² RUT, Přemysl a Jiří Pavlica. *Hovory nejen o hudbě*. Praha: Vyšehrad, 2010, s. 6.

Boršické

Rychle ♩=192

D A

Rež, rež, rež, dro - bná rež,

A D

ja kde sa ty ma - lu - ši - čká za mnú dreš.

Rež, rež, rež, drobňučká,
ešte si ty, moja milá, malučka.

Rychle ♩=192

D A

Háj, háj, háj, háj, ze - le - ný háj,

D

na mňa sa, dě - vči - co, ne - spo - lé - haj.

Budeš - li sa spoléhati,
ej, veru budeš banovati.

Ej, chrást, ej, chrást, zelený chrást,
ej, daj ně, bože, neco ukrast.

Lebo koňa, lebo voly,
ej, lebo dívča po méj voli.

Rychle ♩=192

D E A

Po po - to - ce chodi - la, drobné rybky lo - vi - la,

D A

kač, kač, kač, ka - če - na,

D

na - sy - pu ti ze - le - né - ho jač - me - ňa.

|: Já jačmeňa nejždám, ošidit sa ti nedám, :|
|: falešné oči máš, za jinýma, za jinýma pozeráš. :|
|: Za jinýma každý deň, za mnú jednu za týdeň, :|
|: a ešte v sobotu, keď má dívča, keď má dívča robotu. :|

Příloha č. 23: Písně k tanci *Boršické sedlcké*.⁴²³

⁴²³ PAVLICA, Jiří. *Písničky Hradišťanu*. Uherské Hradiště: UHER, 1991, s. 4–5.

J. Staněk

1. Zelený je (:rozmarýn:)
já su dobré (:matky syn:)

2. Pujdu kosit (:obilé:)
a začnu hned (:umilé:)

3. Pod'me chlapci (:hodovat:)
máme sa proč (:radovat:)

Příloha č. 24: Píseň Hradišťanu.⁴²⁴

⁴²⁴ LAUDOVÁ, H. a kol. Nová tvorba v práci Hradišťanu. *Lidová tvořivost*, 1952, roč. 3, s. 111.

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Dominika Musilová
Katedra:	Hudební výchovy
Vedoucí práce:	PaedDr. Lena Pulchertová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	O hudebním vývoji cimbalové muziky Hradišťan
Název v angličtině:	Musical Development of the Cimbalom band Hradišťan
Anotace práce:	Diplomová práce představuje cimbalovou muziku Hradišťan, která dnes patří k světoznámým hudebním tělesům. Stěžejní kapitoly práce zahrnují historický a hudební vývoj zmiňovaného tělesa od jeho vzniku v roce 1950 až po současnost. Dále se práce zabývá významnými osobnostmi Hradišťanu, kulturním životem města Uherského Hradiště a využíváním folkloru na Slovácku.
Klíčová slova:	Folklor, Hradišťan, Jiří Pavlica, Jaroslav Václav Staněk, cimbalová muzika
Anotace v angličtině:	The Diploma thesis introduces the dulcimer band Hradišťan, which today is one of the world-famous musical ensembles. The main chapters cover the historical, and especially musical development of the mentioned musical ensemble from its inception in 1950 to the present. The thesis also deals with the eminent people of Hradišťan, the cultural life of the town Uherské Hradiště and using of folklore in Moravian Slovakia.
Klíčová slova v angličtině:	Folklore, Hradišťan, Jiří Pavlica, Jaroslav Václav Staněk, cimbalom music
Přílohy vázané v práci:	24 příloh

Rozsah práce:	74 stran
Jazyk práce:	Český jazyk